

Ressursbruk i skolen

**Presentasjon for
Utdanningsforbundet Telemark**

---

10. april 2024

Agenda

Nøkkeltall

Økonomiske
rammebetingelser

Framtidig tjenestebehov

Nøkkeltall 2024

Fakta om grunnskolen 2024–2025 (Udir)

- Stabilt elevtall og færre skoler
  - Høsten 2024 går det 631 369 elever i grunnskolen. Dette er en nedgang på 1 prosent siste år.
  - Det har i snitt blitt *20 flere elever per skole i løpet av de siste 10 årene, og skoleåret 2024 er det i snitt 235 elever per skole.*
  - Det er 2 692 grunnskoler i Norge. Dette er 20 færre enn i 2023. Det er særlig skoler med antall elever mellom 100 og 299 det blir færre av.
- Det har blitt flere lærere de siste ti årene
  - Siden 2014 har det blitt 6 000 flere årsverk til undervisning. Økningen kommer som følge av midlene som er bevilget til flere lærere, og økningen er størst på 1.–4. trinn.
- Ikke alle lærere oppfyller kompetansekravene
  - Andelen lærere som ikke oppfyller kompetansekravene for tilsetting er på 6 prosent i 2024. 5 prosent av undervisningstimene blir i dette skoleåret gitt av lærere som ikke oppfyller kompetansekravene for tilsetting.
- 8 prosent av elevene får individuelt tilrettelagt opplæring
  - Flere får individuelt tilrettelagt opplæring i den ordinære klassen
- 7,8 prosent av elevene får forsterket opplæring i norsk
  - Andelen har gått opp de siste to skoleårene, noe som må sees i sammenheng med at det har kommet mange fordrevne fra Ukraina i perioden.
- Stor økning i elever i SFO

Fakta om barnehager 2024 (Udir)

- De siste årene har antall barn i barnehagen gått ned som følge av mindre årskull.
  - Nedgangen fortsetter i 2024, selv om omtrent 3 750 ukrainske fordrevne barn har fått barnehageplass de siste to årene. Det siste året har det også blitt nesten 100 færre barnehager.
- 42 prosent av grunnbemanningen var barnehagelærere.
- 65 prosent av barnehagene oppfylte pedagognormen.
- I snitt var det 13,5 barn per barnehagelærer.
- Det er totalt 54 200 minoritetsspråklige barn i barnehage.
  - 3 736 av barna er fra Ukraina.
- 50 600 barn fikk søskenmoderasjon i 2024.

Kostnader til utdanning

- Norge er et av landene i verden som bruker mest på utdanning, målt som andel av BNP.
- Høyere utgifter per elev i Norge enn i de fleste andre land.

	Barnehage	Grunnskole	Videregående skole
Kostnad	146 855	135 272	181 611

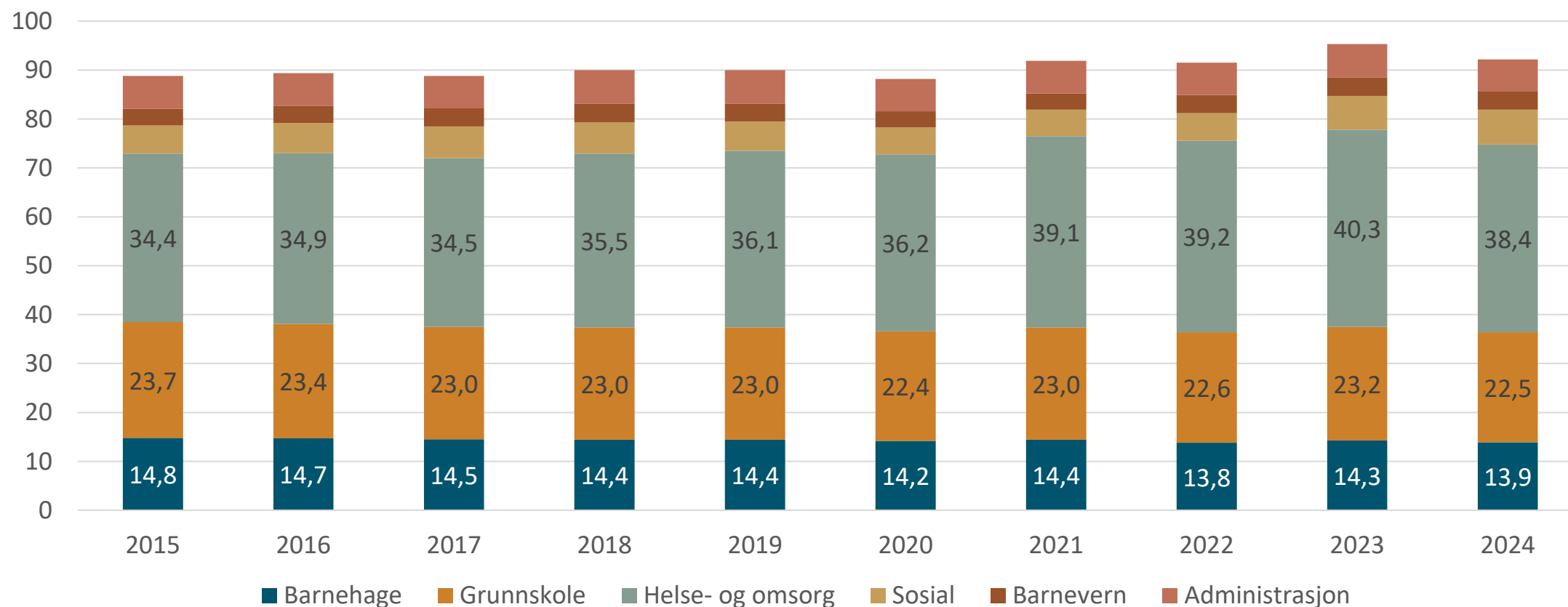
Utgifter i USD per elev i de nordiske landene

Skolenivå	Norge	Island	Sverige	Danmark	Finland	OECD-snitt
Barneskole	15 334	14 304	13 234	12 273	10 576	9 923
Ungdomsskole	15 334	16 502	13 158	14 924	16 869	11 417
Videregående skole	16 884	14 004	13 437	10 584	9 292	11 711

Kilde: OECD 2022

Ressursbruk på sentrale tjenesteområder

Andel av totale netto driftsutgifter 2015-2024

Utgifter til grunnskole

- I dag er det kommunenes utgifter som er regnskapsført på fem funksjoner i KOSTRA som inngår i grunnskolesektoren.
- Totalt var kommunenes netto driftsutgifter til grunnskole på disse funksjonene om lag 102 mrd. kr i 2024.

Netto driftsutgifter grunnskole 1000 kr:

	2020	2021	2022	2023	2024
202 Grunnskole	59 793 019	64 007 041	67 861 741	74 647 389	76 978 877
213 Voksenopplæring	1 859 903	1 987 636	1 936 277	2 060 403	2 298 662
215 Skolefritidstilbud	1 981 553	2 168 833	2 510 720	3 857 647	4 665 203
222 Skolelokaler	13 075 464	14 492 450	15 656 785	16 656 722	15 925 603
223 Skoleskyss	1 331 428	1 502 107	1 587 196	1 711 931	1 846 777
Grunnskolesektor	78 041 367	84 158 067	89 552 719	98 934 092	101 715 122

Netto driftsutgifter sentrale tjenesteområder i kr per innb. 2023-2024

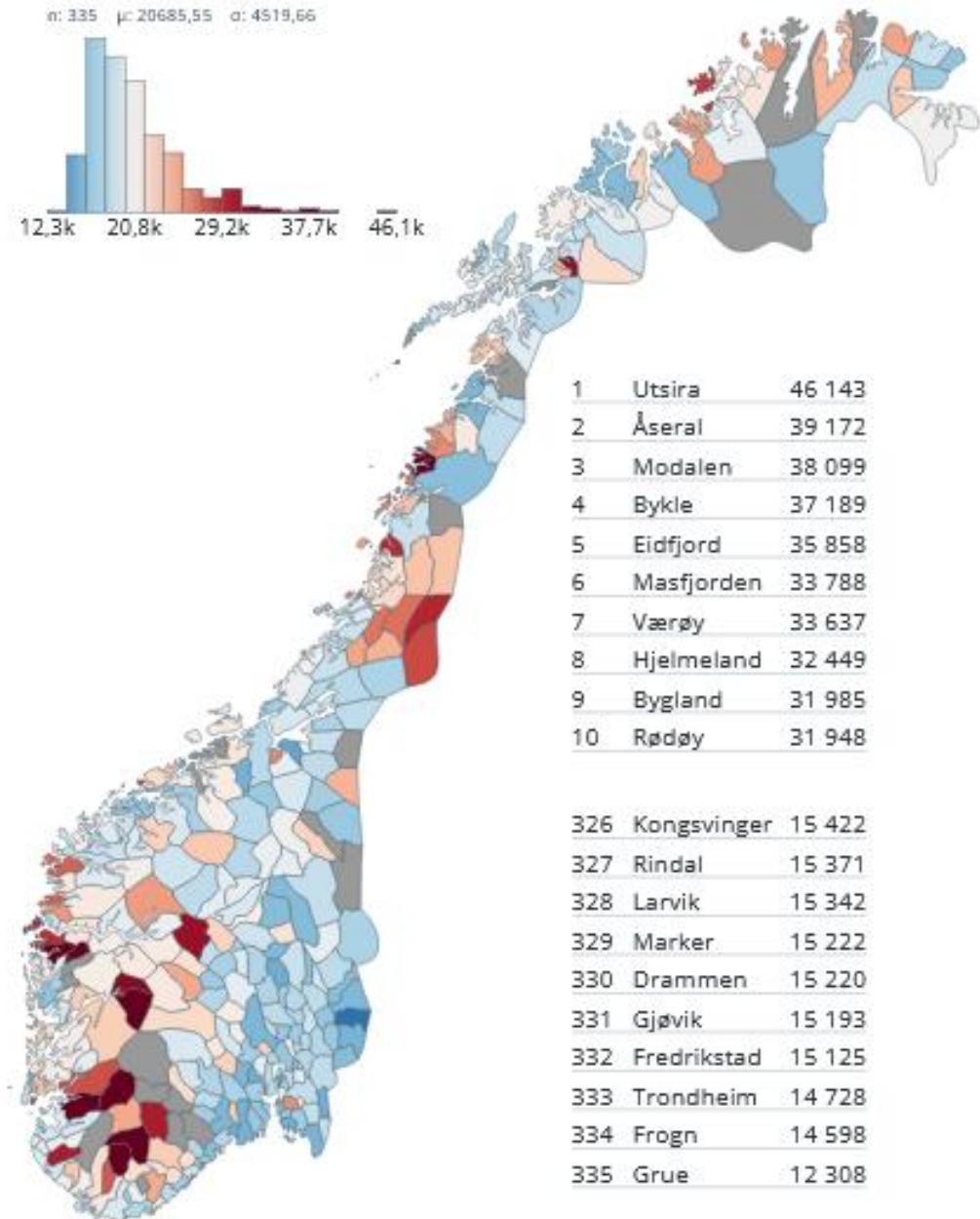
	2023	2024	Endring
Barnehage	11 004	11 211	1,9 %
Administrasjon	5 803	5 768	-0,6 %
Landbruk	140	145	3,5 %
Grunnskole	17 454	17 771	1,8 %
Pleie og omsorg	26 116	26 048	-0,3 %
Kommunehelse	4 712	4 791	1,7 %
Barnevern	2 925	3 039	3,9 %
Sosialtjeneste	3 783	4 122	9,0 %

Netto driftsutgifter til grunnskole per innbygger 2024

Utgiftene til grunnskole varierer betydelig mellom kommunene.

Foreløpige KOSTRA-tall for 2024 viser at gjennomsnittskommunen hadde netto driftsutgifter til grunnskole på rundt 17.800 kr per innbygger.

Netto driftsutgifter til videregående opplæring 2024

- Netto driftsutgifter per innb. 16-18 år var 223 978 kr for Telemark i 2024. Til sammenligning var utgiftene for landet 209 417 kr.

	Netto driftsutgifter, per innbygger 16-18 år (kr)
	2024
4000 Telemark fylkeskommune	223 978
EAFK Landet	209 417

	Videregående opplæring	Fylkesveg	Kollektiv	Ferge	Tannhelse	Samlet
Telemark	1,0425	1,0511	0,7554	0,3290	1,0000	0,9481

Korreksjonsordningen for elever i statlige og private skoler

- Korreksjonsordningen for elever i statlige og private skoler omfordeler midler fra kommuner med mange elever i statlige og private skoler til kommuner med få eller ingen elever i statlige og private skoler.

Trekksatsar for elevar i statlege og private skular 2025:

Kategori	Kroner per elev
Vanleg undervising	133 100
Spesialskular	370 600
Opphald/innlosjering ved skulen	391 500

	Innb. tall 1.1.24	Elever vanlig underv.	Elever m opphold	Elever spesialskoler
4001 Porsgrunn	37 193	310	0	0
4003 Skien	56 619	477	0	0
4005 Notodden	13 266	97	0	0
4010 Siljan	2 382	3	0	0
4012 Bamble	14 269	35	0	0
4014 Kragerø	10 445	57	0	0
4016 Drangedal	4 086	1	0	0
4018 Nome	6 539	45	0	0
4020 Midt-Telemark	10 904	61	0	0
4022 Seljord	2 979	1	0	0
4024 Hjartdal	1 630	66	0	0
4026 Tinn	5 533	58	0	0
4028 Kviteseid	2 458	0	0	0
4030 Nissedal	1 471	1	0	0
4032 Fyresdal	1 256	0	0	0
4034 Tokke	2 212	0	0	0
4036 Vinje	3 851	0	0	0
Telemark	177 093	1 212	0	0
Landet	5 550 203	29 533	0	143

Kommunemålinger/Benchmarking

- Benchmarking er *sammenligning* av produkter, arbeidsmåter eller lignende ut fra gitte kriterier eller standardverdier, særlig *for å oppnå forbedringer*.
- Kommunebarometeret (Kommunal rapport)
- Kommuneindeksen (Agenda Kaupang)
- Økonomisk handlingsrom (KS)
- Effektivitetsanalyser (SØF)
- KOSTRA- og effektivitetsanalyser fra Telemarksforskning

Måling av kvalitet

Det er utfordrende å måle kvalitet. I studier av kvalitet skiller man ofte mellom strukturell kvalitet, prosesskvalitet og resultatkvalitet.

- Strukturell kvalitet beskriver kvaliteten ved rammene rundt tjenesteproduksjonen, slik som antall årsverk eller kvadratmeter bygg eller bemanningens formelle kompetanse.
  - Prosesskvalitet beskriver sider ved hvordan tjenestene utføres, for eksempel om kontakten mellom tjenesteutøver og tjenestemottaker er god og relevant og preget av tillit.
  - Resultatkvaliteten er knyttet til målene ved tjenesten, for eksempel om pasientene blir friske, om elevene lærer det de skal, eller om arbeidsmarkedstiltaket leder til varig ansettelse.
- Vi står stort sett igjen med strukturkvalitet.
  - Henger ofte sammen med ressursbruk.
  - Det er mange grunner til å ta et forbehold når det gjelder måling av kvalitet basert på KOSTRA.

Kommunebarometeret 2024

Kommunebarometeret 2024	Samlet	Grunnskole	Pleie og omsorg	Barnevern	Barnehage	Økonomi	Kostnadsnivå
Vekt	100 %	20 %	20 %	5 %	10 %	10 %	5 %
3801 Horten	60	113	119	59	253	245	20
3802 Holmestrand	84	135	157	28	224	160	41
3803 Tønsberg	23	34	110	24	138	158	110
3804 Sandefjord	20	94	266	1	112	60	43
3805 Larvik	32	130	109	19	120	164	11
3806 Porsgrunn	104	63	261	64	79	141	138
3807 Skien	102	105	201	71	99	124	105
3808 Notodden	103	147	139	203	102	146	124
3811 Færder	87	52	131	20	259	198	135
3812 Siljan	232	259	273	172	329	156	159
3813 Bamble	106	67	134	82	90	233	227
3814 Kragerø	159	89	209	53	108	327	215
3815 Drangedal	122	166	69	100	126	207	119
3816 Nome	114	38	152	142	105	170	261
3817 Midt-Telemark	191	148	193	147	224	278	164
3818 Tinn	136	118	102	124	18	24	345
3819 Hjartdal	282	225	149	312	88	110	323
3820 Seljord	218	189	136	282	221	168	251
3821 Kviteseid	265	286	209	53	345	68	201
3822 Nissedal	276	191	125	309	176	114	328
3823 Fyresdal	329	343	231	347	318	18	320
3824 Tokke	243	208	290	17	126	26	347
3825 Vinje	211	246	17	243	70	86	353

70 %

Kommuneindeksen 2024

Kommuneindeksen 2024	Rang totalt	Rang kostnad	Rang kvalitet	Rang finans
3804 Sandefjord	5	18	44	36
3805 Larvik	37	15	61	168
3807 Skien	56	77	160	102
3802 Holmestrand	57	28	150	163
3812 Siljan	65	98	71	120
3806 Porsgrunn	69	135	135	85
3801 Horten	73	12	40	249
3803 Tønsberg	103	42	88	237
3821 Kviteseid	138	187	315	60
3811 Færder	143	67	193	247
3808 Notodden	154	107	263	196
3818 Tinn	165	317	156	16
3817 Midt-Telemark	192	127	208	262
3813 Bamble	193	158	139	216
3823 Fyresdal	197	312	332	15
3820 Seljord	210	239	188	127
3822 Nissedal	225	285	10	110
3819 Hjørtland	250	289	131	106
3816 Nome	258	217	273	231
3824 Tokke	276	331	91	32
3814 Kragerø	280	172	125	326
3825 Vinje	333	341	168	86

Effektivitetsanalyser fra SØF (2023)

Kommune	Kommunegruppe	Barnehage; Effektivitetsanalyse ; Score	Grunnskole; Effektivitetsanalyse ; Score	Pleie og omsorg; Effektivitetsanalyse ; Score	Samlet; Effektivitetsanalyse ; Score	Endring 2022-2023; Samlet; Effektivitetsanalyse ; Score
3801 Horten	9	84	92	70	79	-1
3802 Holmestrand	9	87	87	64	76	-2
3803 Tønsberg	11	87	82	79	81	-3
3804 Sandefjord	11	87	79	72	77	1
3805 Larvik	11	89	88	90	89	-1
3806 Porsgrunn	10	77	83	74	77	-5
3807 Skien	11	82	84	82	82	-3
3808 Notodden	7	96	73	70	76	7
3811 Færder	9	93	81	70	78	-2
3812 Siljan	4	80	84	58	70	-2
3813 Bamble	7	76	75	55	65	-4
3814 Kragerø	7	87	74	70	75	1
3815 Drangedal	4	69	65	71	69	-4
3816 Nome	5	62	86	81	79	-6
3817 Midt-Telemark	7	75	84	62	72	-3
3818 Tinn	6	67	62	64	64	-2
3819 Hjartdal	14	63		61		
3820 Seljord	5	75	62	64	66	1
3821 Kviteseid	4	76	80	68	73	-3
3822 Nissedal	14	48	78	69	67	-5
3823 Fyresdal	14	66	64	70	67	4
3824 Tokke	6	65	57	62	61	-7
3825 Vinje	6	56	60	54	56	-2

Effektivitet barnehage

	Sammenlignings- gruppe	Resultat	Innsatsfaktor	Produkter	
Kommune	Kommunegruppe	Barnehage; Score	Korrigerte brutto driftsutgifter (1000 kr)	Oppholdstimer 0-2 åringer	Oppholdstimer 3-5 åringer
3817 Midt-Telemark	7	75	36 601	146 208	248 736
3808 Notodden	7	96	35 456	204 672	283 584
<i>Midt-Telemark/Notodden</i>			<i>1,03</i>	<i>0,71</i>	<i>0,88</i>

- Notodden har høyere effektivitetsscore enn Midt-Telemark.
- Midt-Telemark hadde om lag samme nivå på driftsutgiftene som Notodden, men bare 71 prosent av oppholdstimene for 0-2 åringer og 88 prosent av oppholdstimene for 3-5 åringer.

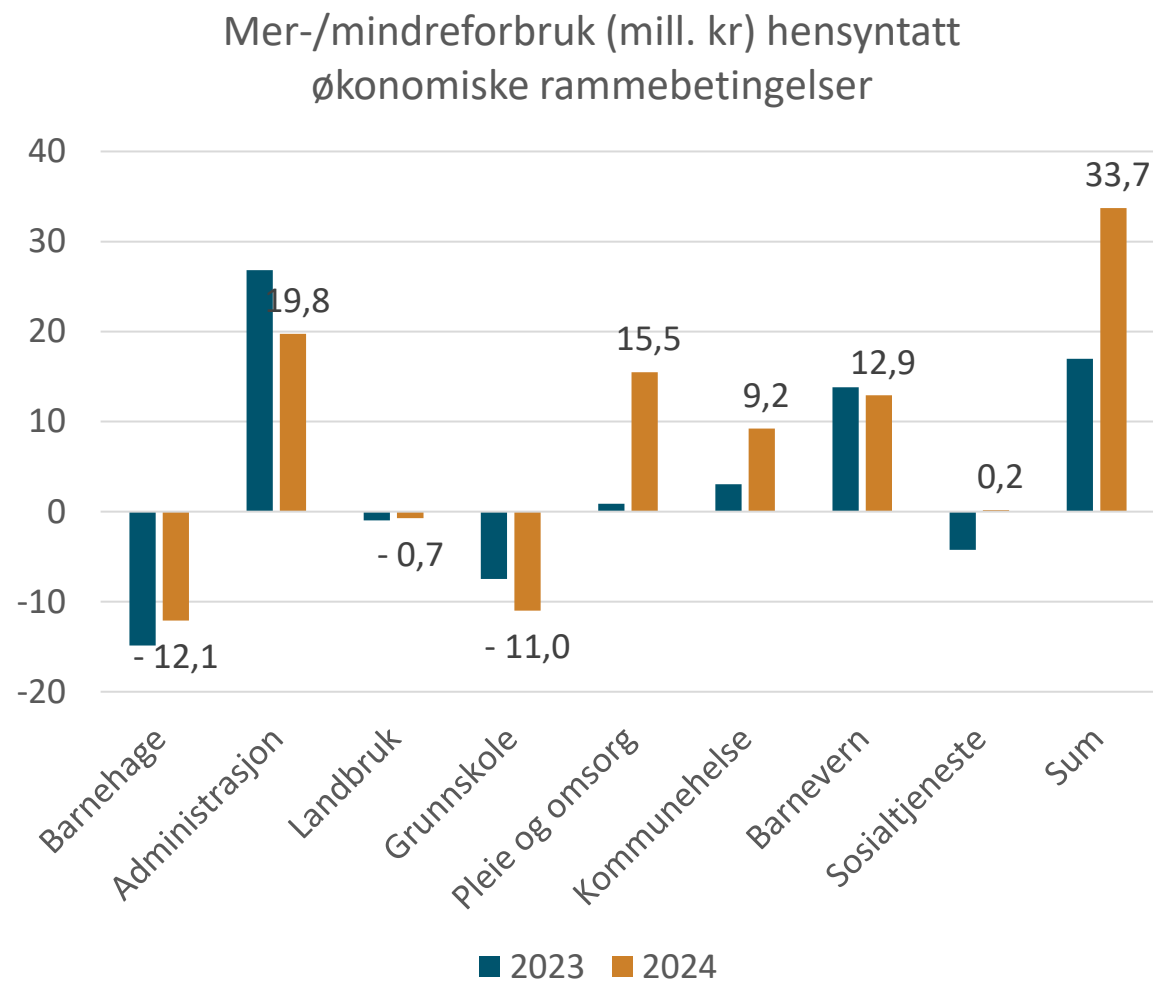
Effektivitet grunnskole

	Sammenlignings- gruppe	Resultat	Innsatsfaktor	Produkter				
Kommune	Kommunegruppe	Grunnskole; Score	Korrigerte brutto driftsutgifter (1000 kr)	Lærings- miljø	Skolebidrag 1.-4. klasse	Skolebidrag 5.-7. klasse	Grunnskole- poeng (korrigert)	Antall elever
3808 Notodden	7	73	167 406	3,70	48	45	41	1 366
3817 Midt-Telemark	7	84	130 156	3,70	46	48	42	1 212
<i>Notodden/Midt-Telemark</i>			<i>1,29</i>	<i>1,00</i>	<i>1,04</i>	<i>0,94</i>	<i>0,98</i>	<i>1,13</i>

- Midt-Telemark har høyere effektivitetsscore enn Notodden.
- Notodden hadde høyere ressursbruk, men ikke tilsvarende produksjon (resultater av undervisningen og antall elever)

KOSTRA- og effektivitetsanalyser fra Telemarksforskning

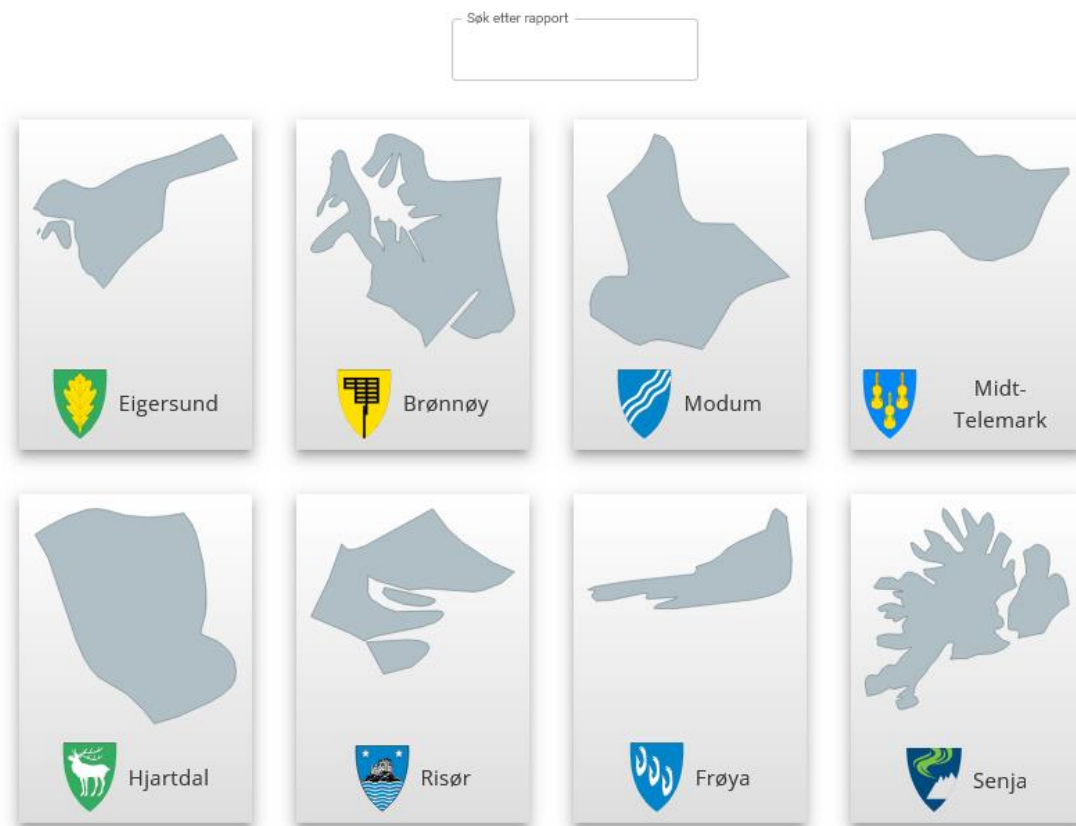
- KOSTRA- og effektivitetsanalysen illustrerer hvordan kommunens ressursbruk på ulike tjenesteområder harmoniserer med kommunens økonomiske rammebetingelser (dvs. hensyntatt både beregnet utgiftsbehov og reelt inntektsnivå).

Digitale analyser fra Telemarks- forskning

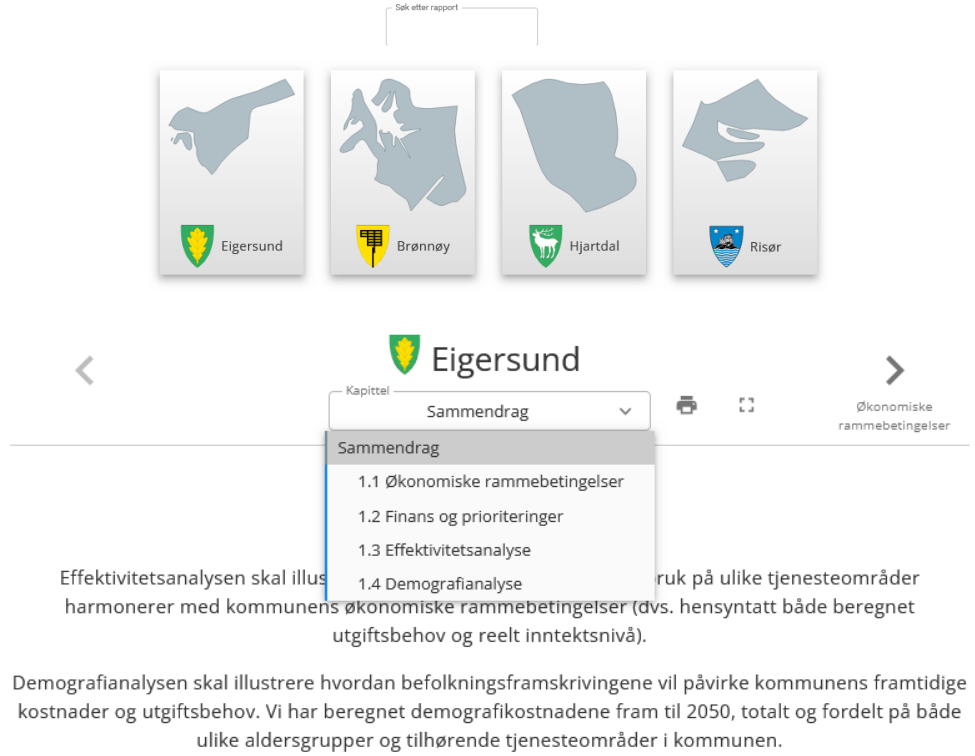
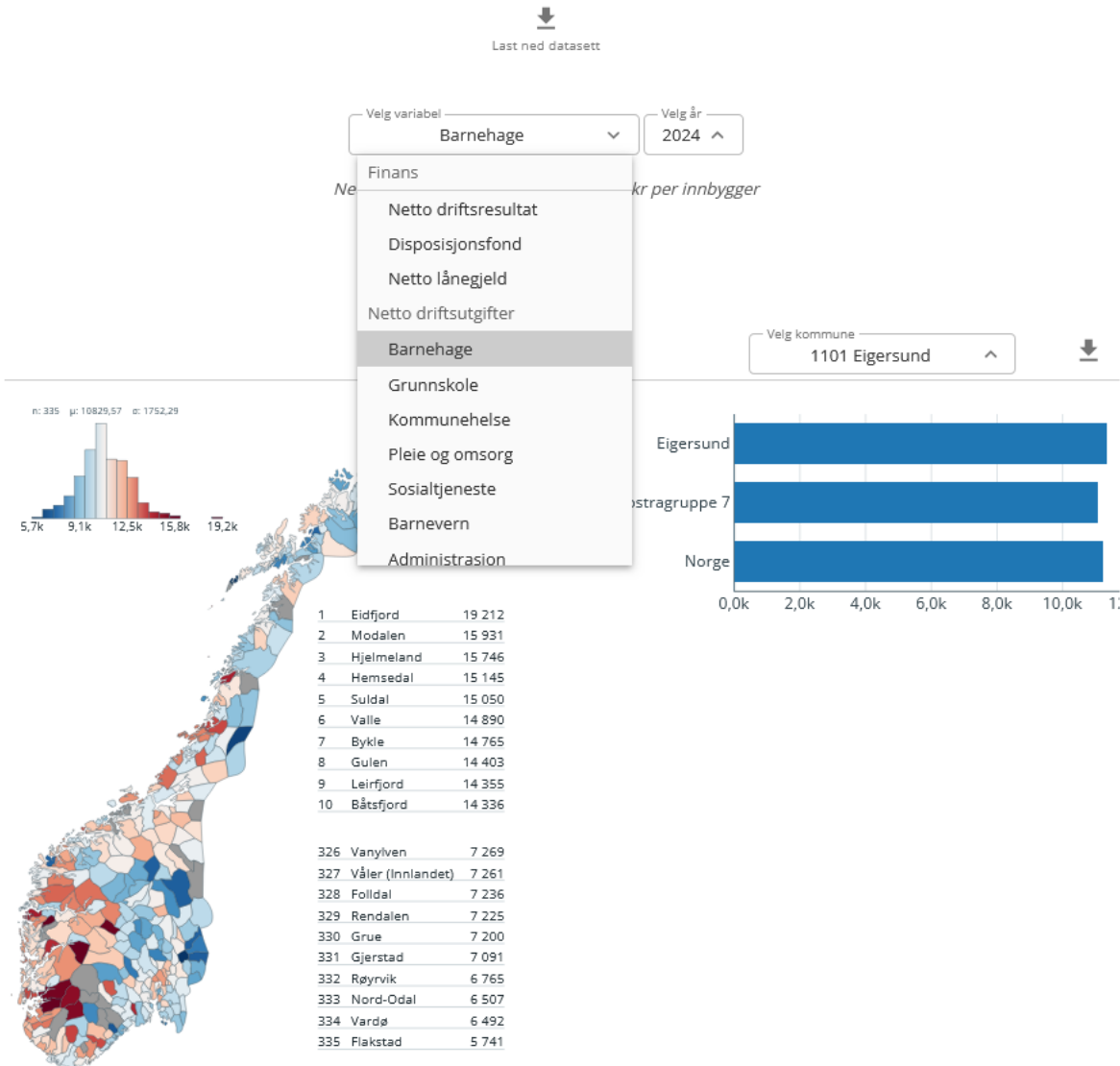
Hvordan er ressursbruken på ulike tjenesteområder og hva er effektiviseringspotensialet? Hvilke konsekvenser vil den framtidige befolkningsutviklingen få for kommunens økonomi?

<https://kostraanalyse.no/>

Sentrale nøkkeltall

Vi har laget en oversikt over sentrale KOSTRA-nøkkeltall i den enkelte kommune. Diagrammene viser status og utvikling på finansielle nøkkeltall, utgifter på tjenesteområdene, dekningsgrader, enhetskostnader og kommunale gebyrer. Hele datasettet kan lastes ned som kommaseparert fil:

1 Effektivitetsanalyse

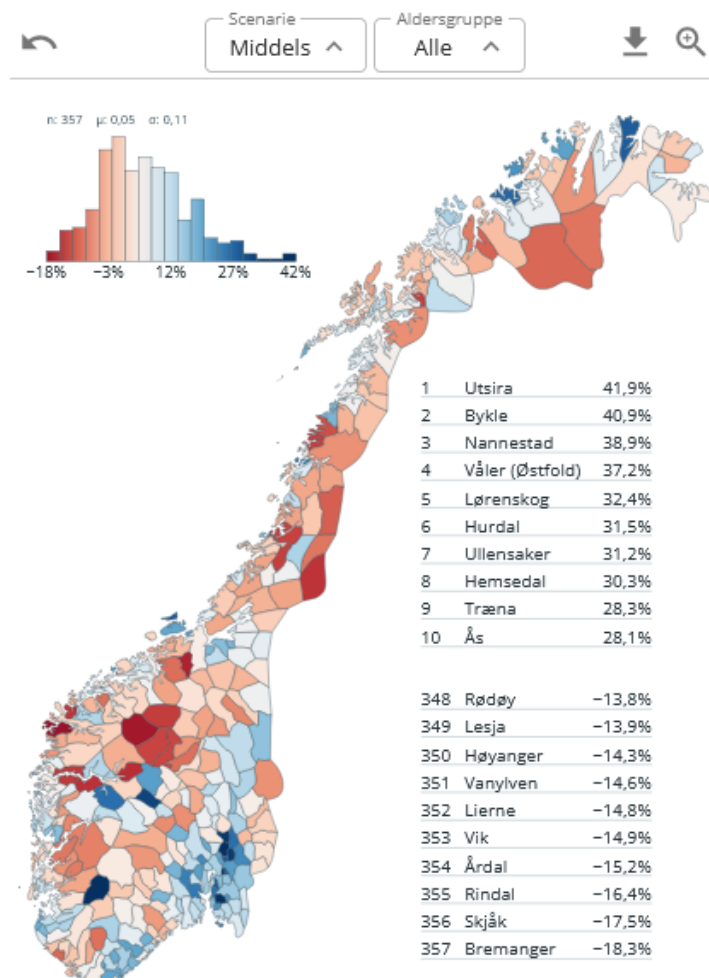
Tabellen viser mer-/mindreforbruk for kommunen sammenlignet mot landsgjennomsnittet, etter justering for utgiftsbehov og inntektsnivå.

År

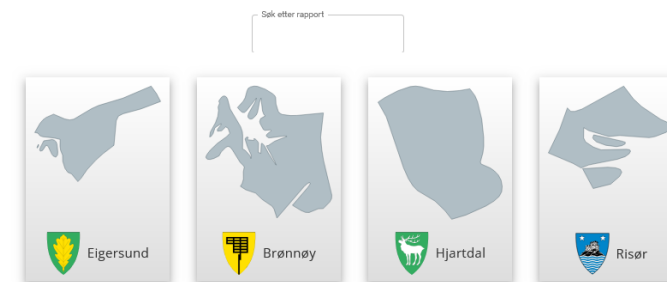
2024

	Landsgjennomsnitt	Behov	Behov og inntekt
Administrasjon	5,0	6,6	9,2
Barnehage	2,1	2,2	7,4
Barnevern	5,0	10,2	11,5
Grunnskole	13,6	-8,1	-0,1
Kommunehelse	-9,0	-9,8	-7,5
Landbruk	0,9	0,1	0,2
Pleie og omsorg	51,5	-4,6	7,3
Sosialtjeneste	-7,0	2,2	4,0
Alle	61,9	-1,3	31,9

Figur 1 Mer-/mindreforbruk i mill. kr. *Justering for korrigerte frie inntekter (inkl. e-skatt, konsesjonskraftinnt., havbruk og DA).

Figur 1.4.2 Befolkningsvekst 2024-2050 i prosent

Eigersund

Kapittel: 1.4 Demografianalyse

Effektivitetsanalyse

Sammendrag

- 1.1 Økonomiske rammebetingelser
- 1.2 Finans og prioriteringer
- 1.3 Effektivitetsanalyse
- 1.4 Demografianalyse

Demografianalysen skal illustrere hvordan befolkningsendringer vil påvirke kommunens framtidige kostnader og utgiftsbehov. Vi har beregnet demografikostnadene for perioden 2025-2050, totalt og fordelt på ulike aldersgrupper og tilhørende tjenesteområder i kommunen.

2 | Demografianalyse

Tabellen viser beregnede mer-/mindreutgifter for kommunen som følge av demografi.

I tabellen er det også mulig å vise endring i demografikostnader fordelt på ulike tjenesteområder.

Inndeling: Tjenesteområder

Scenarie: Middels   Berekning: Absolutt

	2025	2026	2027	2028	2025-2028	2025-2050
Barnehager	-5,6	-5,9	-1,3	-4,5	-17,3	-27,3
Barnevern	-0,4	-0,7	-0,7	-0,5	-2,4	-9,0
Grunnskole	0,0	-7,4	-9,7	-1,9	-18,9	-67,4
Helse	0,8	0,6	0,5	0,2	2,2	8,2
Pleie og omsorg	11,9	9,6	9,8	11,4	42,7	288,2
Sosialhjelp	0,3	0,3	-0,1	0,2	0,6	-9,2
Alle	6,9	-3,5	-1,4	4,8	6,8	183,6

Figur 2 Beregnede mer-/mindrekostnader knyttet til demografisk utvikling. I mill. 2025-kr.

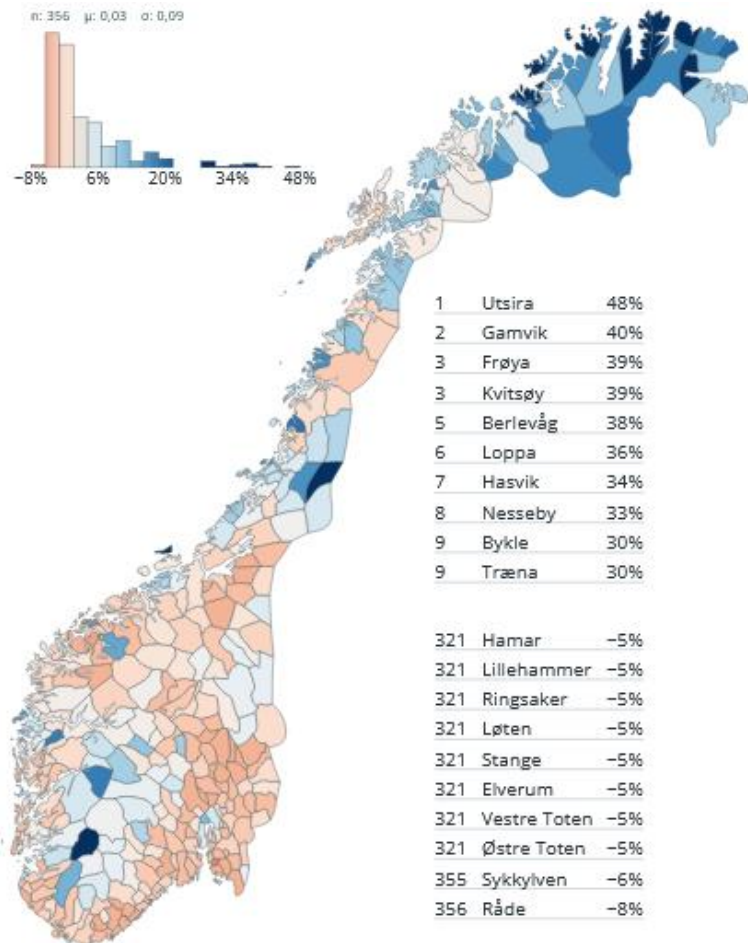
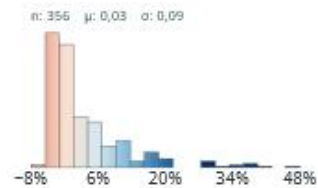
Økonomiske rammebetingelser

Inntektsnivå (2023)

Frie inntekter

n: 356 μ : 0,03 σ : 0,09

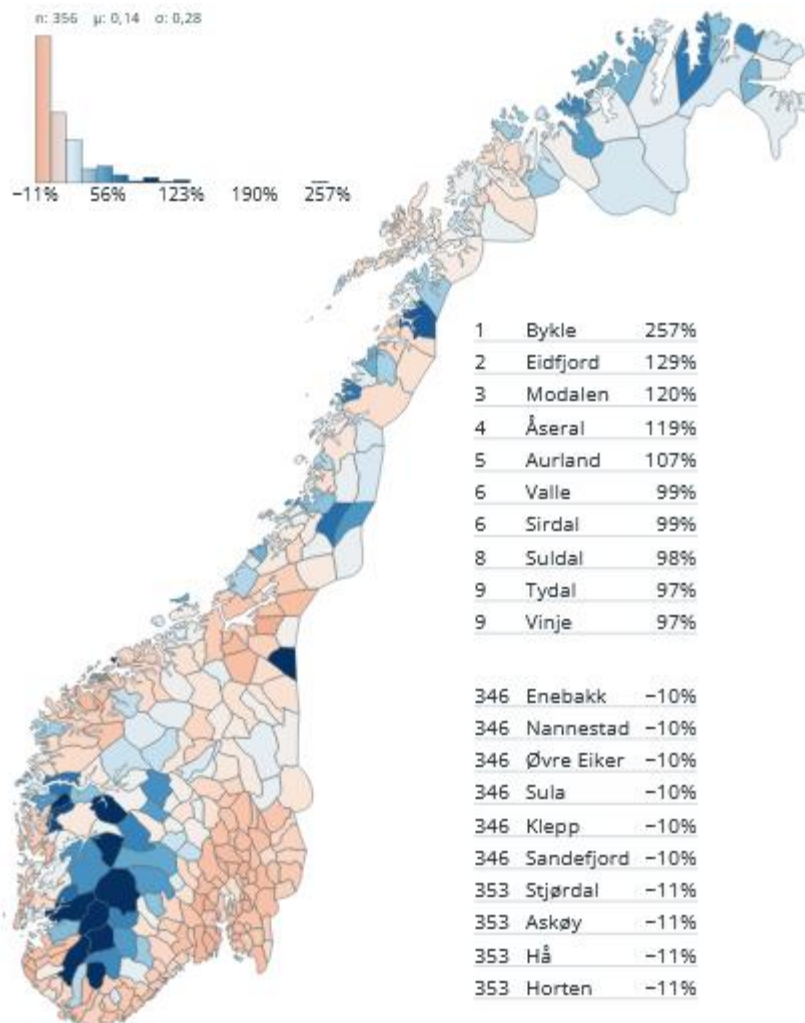
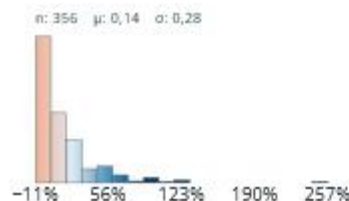

1	Utsira	48%
2	Garnvik	40%
3	Frøya	39%
3	Kvitsøy	39%
5	Berlevåg	38%
6	Loppa	36%
7	Hasvik	34%
8	Nesseby	33%
9	Bykle	30%
9	Træna	30%

321	Hamar	-5%
321	Lillehammer	-5%
321	Ringsaker	-5%
321	Løten	-5%
321	Stange	-5%
321	Elverum	-5%
321	Vestre Toten	-5%
321	Østre Toten	-5%
355	Sykkylven	-6%
356	Råde	-8%

Frie inntekter inkl. tilleggsinntekter

n: 356 μ : 0,14 σ : 0,28

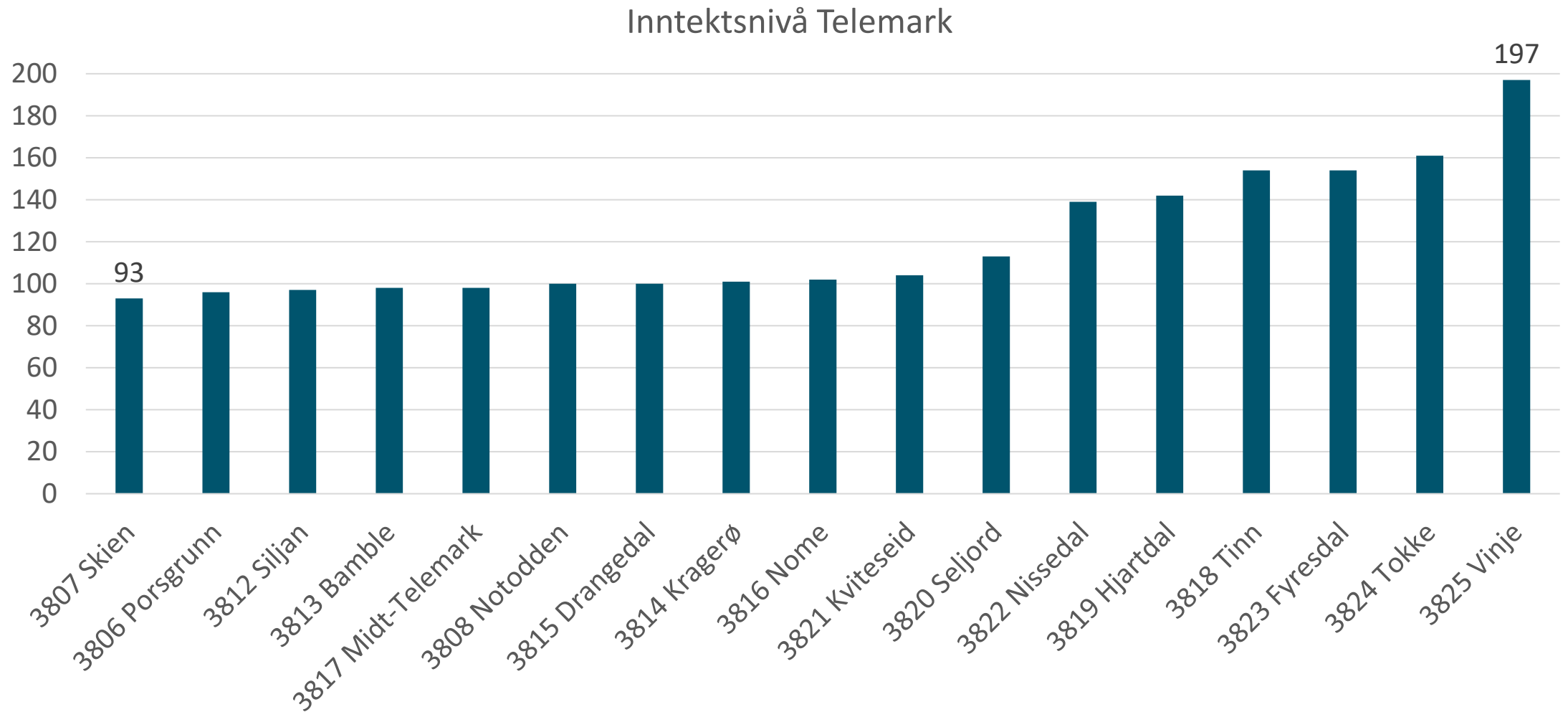

1	Bykle	257%
2	Eidfjord	129%
3	Modalen	120%
4	Åseral	119%
5	Aurland	107%
6	Valle	99%
6	Sirdal	99%
8	Suldal	98%
9	Tydal	97%
9	Vinje	97%

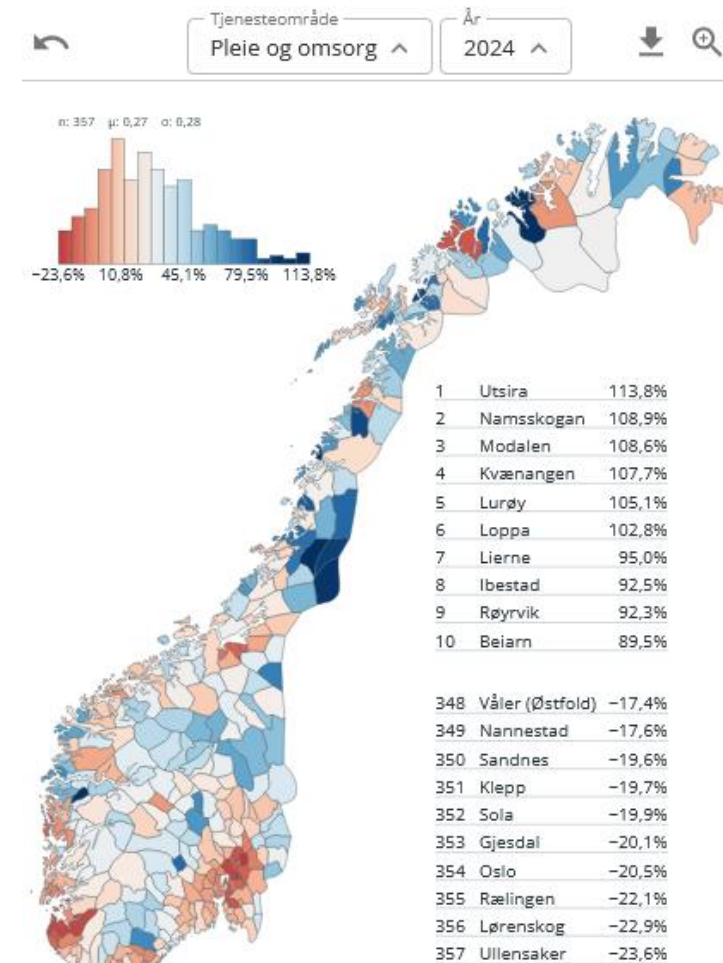
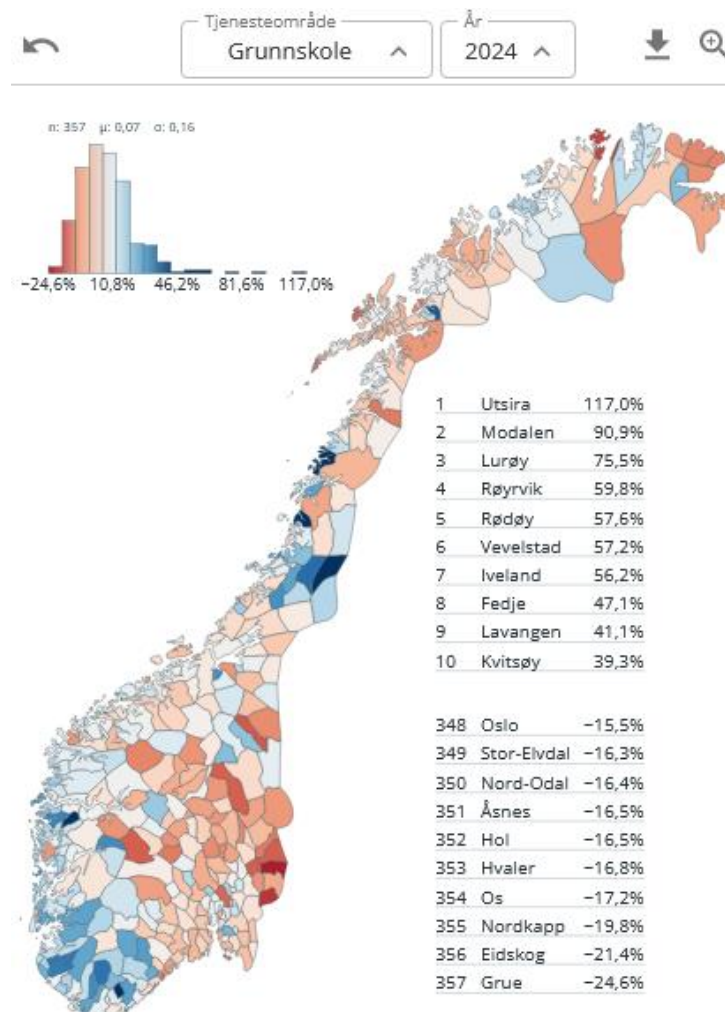
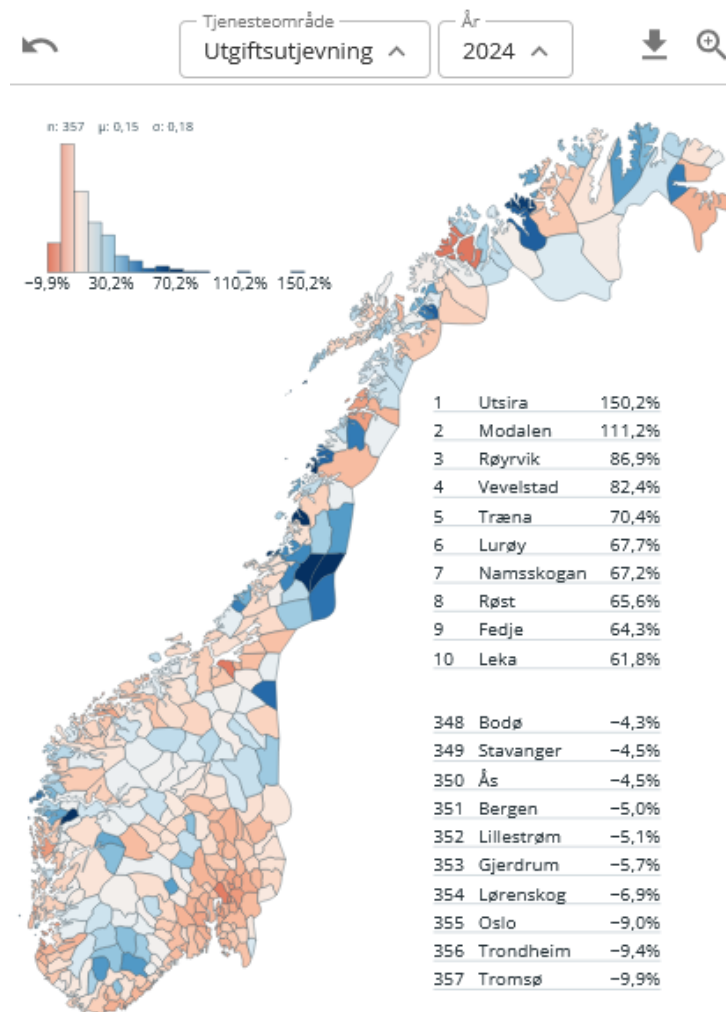
346	Enebakk	-10%
346	Nannestad	-10%
346	Øvre Eiker	-10%
346	Sula	-10%
346	Klepp	-10%
346	Sandefjord	-10%
353	Stjørdal	-11%
353	Askøy	-11%
353	Hå	-11%
353	Horten	-11%

Inntektsnivå Telemarkskommunene (2023)

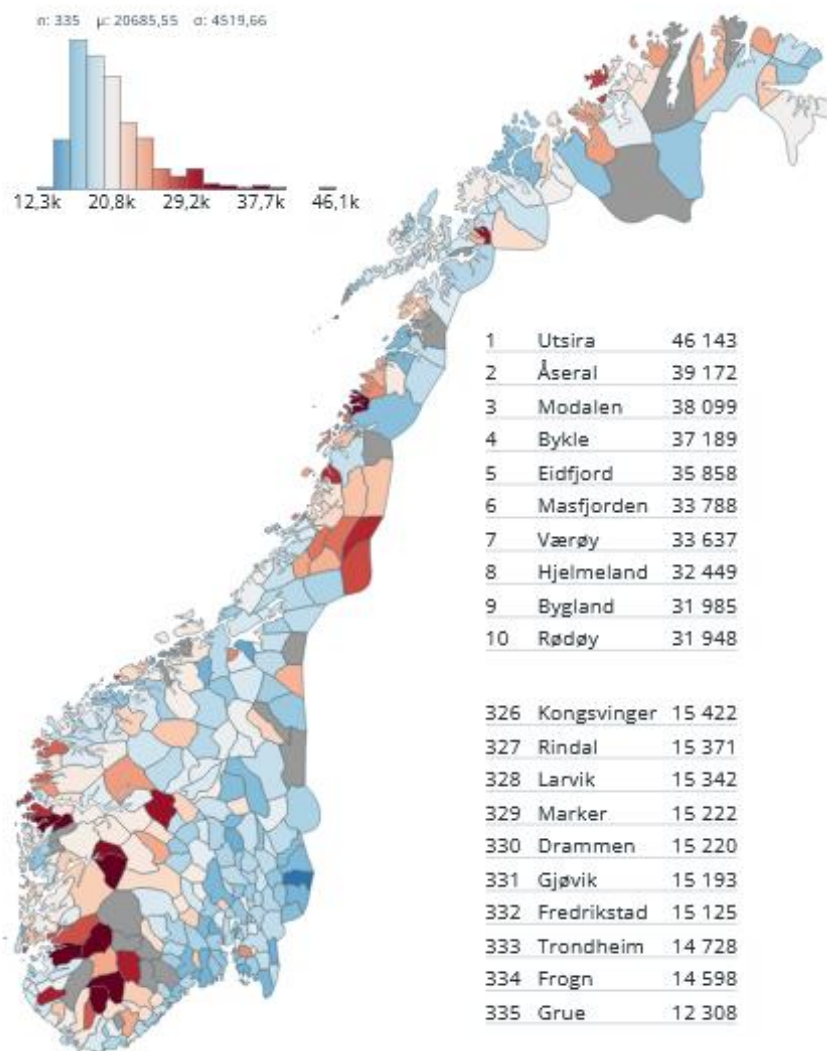
Utgiftsbehov (2024)

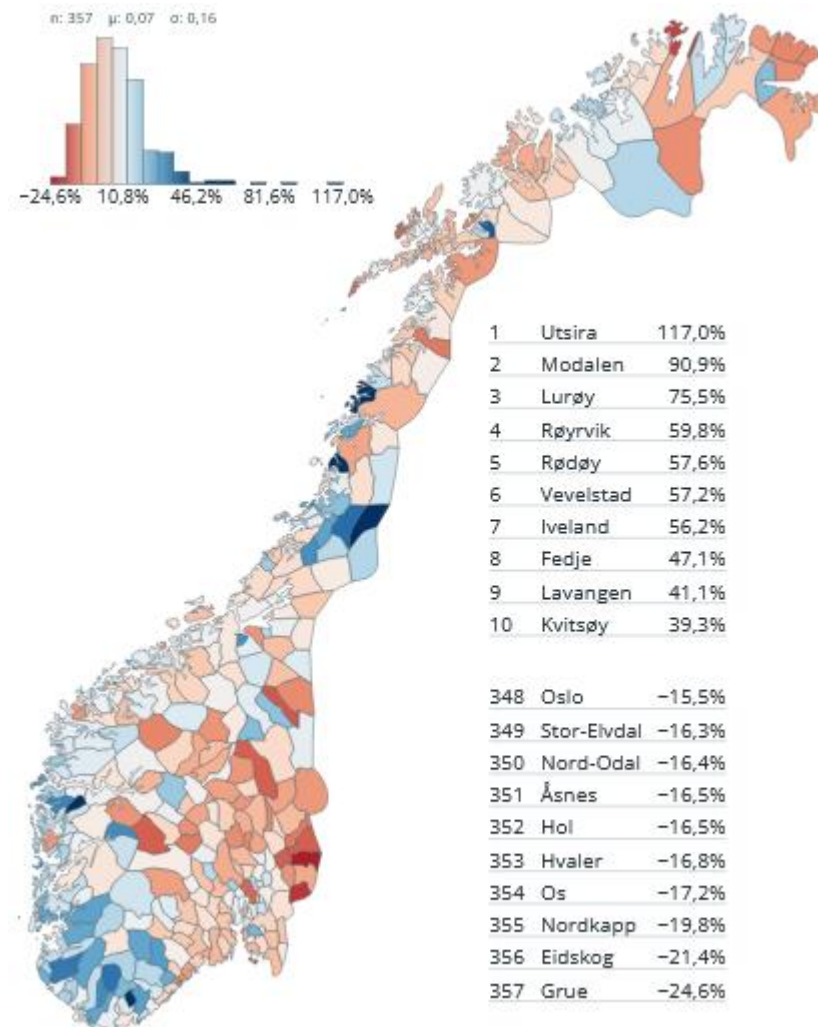
Utgiftsbehov Telemarkskommunene (2024)

	Barnehage	Adm	Landbruk	Grunnskole	Pleie og omsorg	Kommune-helse	Barnevern	Sosial-tjeneste	Kostnads-indeks
4001 Porsgrunn	0,9015	0,9409	0,1401	0,9350	1,0679	0,9600	1,0422	1,0955	0,9912
4003 Skien	0,9652	0,9345	0,4650	0,9557	1,0316	0,9685	1,1339	1,2867	1,0077
4005 Notodden	0,8533	0,9844	1,2867	0,9686	1,2212	1,0356	1,0876	1,1243	1,0611
4010 Siljan	1,0314	1,3616	1,8844	1,0548	1,0754	1,2745	0,8427	0,7034	1,0716
4012 Bamble	0,8567	0,9781	0,4996	0,9784	1,0859	1,0802	0,9544	0,9561	1,0019
4014 Kragerø	0,7757	0,9938	0,5042	0,9119	1,2271	1,0952	0,9757	1,0271	1,0310
4016 Drangedal	0,8901	1,2633	3,0072	1,0582	1,2929	1,3158	0,9511	0,9399	1,1432
4018 Nome	0,8177	1,0704	2,4221	0,9710	1,2350	1,0908	0,9915	1,0555	1,0662
4020 Midt-Telemark	0,9150	1,0065	3,0154	1,0108	1,0887	1,0475	1,0122	1,0258	1,0307
4022 Seljord	0,7880	1,3381	3,3754	1,1023	1,2917	1,3487	0,8284	0,8108	1,1342
4024 Hjartdal	0,9730	1,7466	7,1498	1,1194	1,3845	1,6227	0,7442	0,7769	1,2533
4026 Tinn	0,6141	1,1341	2,3041	0,9112	1,3679	1,1835	0,9715	0,9719	1,0736
4028 Kviteseid	0,7684	1,4582	3,8540	0,9743	1,4841	1,3898	0,5935	0,8403	1,1748
4030 Nissedal	0,7964	1,9537	3,5143	1,2972	1,4364	1,7808	0,7853	0,7337	1,3066
4032 Fyresdal	0,7640	2,1323	6,4398	1,2813	1,4757	1,8096	0,8245	0,7579	1,3362
4034 Tokke	0,7517	1,5991	4,8521	1,0858	1,3324	1,4964	0,6974	0,8048	1,1668
4036 Vinje	0,9276	1,3159	4,0749	1,1450	1,2157	1,4098	0,7983	0,7524	1,1385

Grunnskole ressursbruk og behov

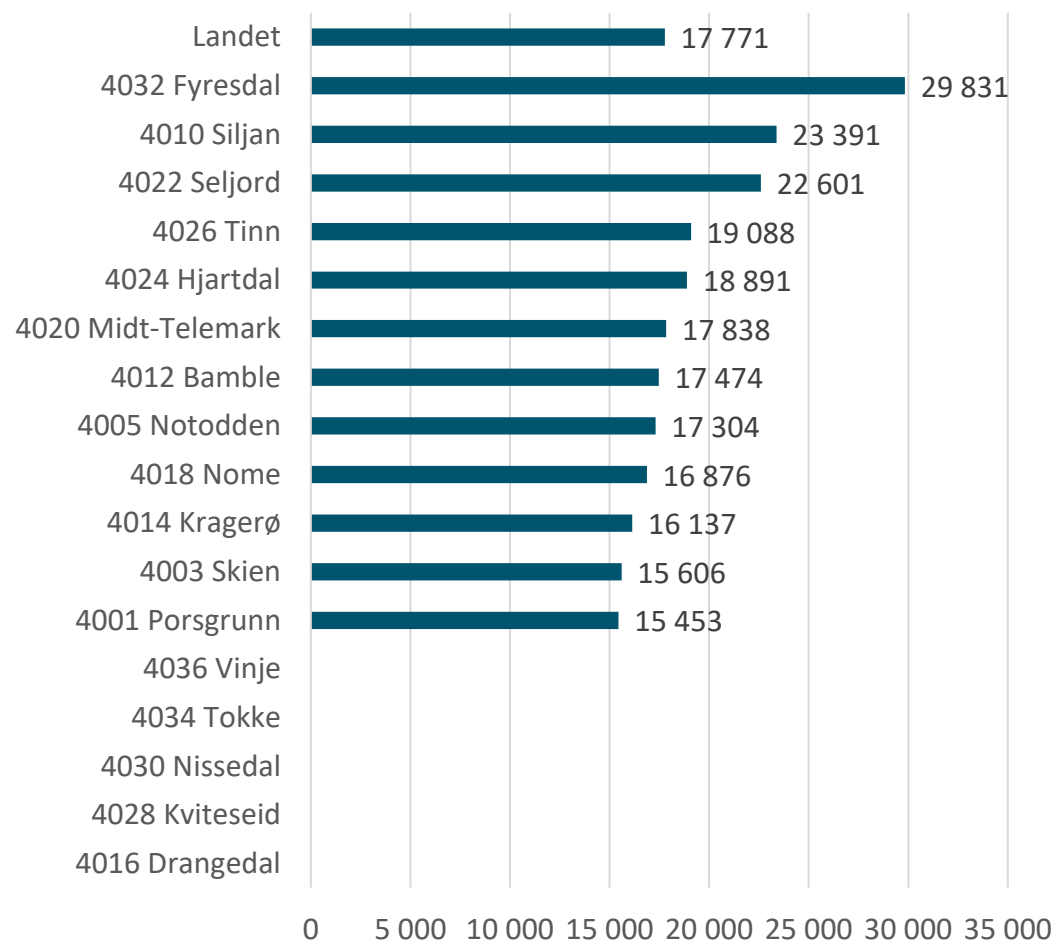
Netto driftsutgifter grunnskole kr per innb. 2024

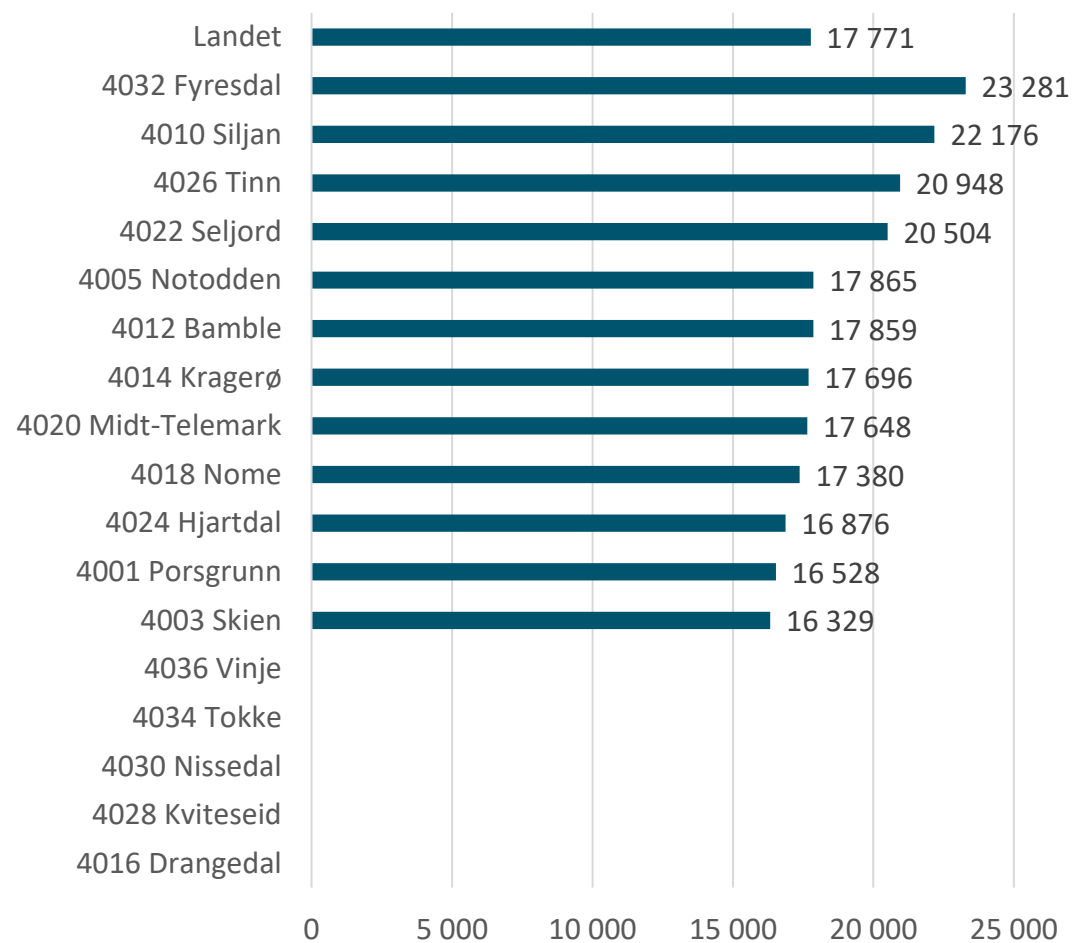
Utgiftsbehov grunnskole 2024

Netto driftsutgifter grunnskole 2024

Netto driftsutgifter grunnskole

Behovsjusterte netto driftsutgifter grunnskole

Netto driftsutgifter grunnskole 2024

	Netto driftsutgifter grunnskole	Utgiftsbehov grunnskole	Inntektsnivå
4001 Porsgrunn	15 453	0,9350	96
4003 Skien	15 606	0,9557	93
4005 Notodden	17 304	0,9686	100
4010 Siljan	23 391	1,0548	97
4012 Bamble	17 474	0,9784	98
4014 Kragerø	16 137	0,9119	101
4016 Drangedal		1,0582	100
4018 Nome	16 876	0,9710	102
4020 Midt-Telemark	17 838	1,0108	98
4022 Seljord	22 601	1,1023	113
4024 Hjartdal	18 891	1,1194	142
4026 Tinn	19 088	0,9112	154
4028 Kviteseid		0,9743	104
4030 Nissedal		1,2972	139
4032 Fyresdal	29 831	1,2813	154
4034 Tokke		1,0858	161
4036 Vinje		1,1450	197
Landet	17 771	1,0000	100

Kostnadsnøkkel 2024 (Kommunene)

[illegible]

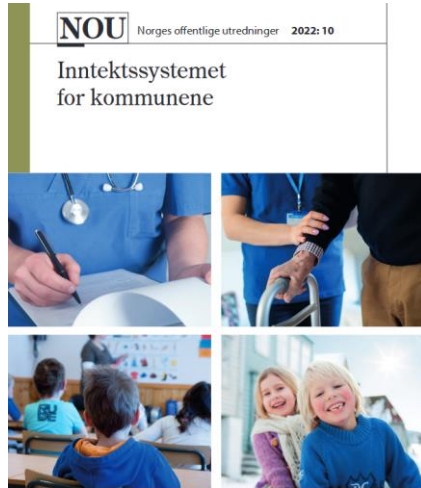
Kostnadsnøkkel 2024 (Fylkeskommunene)

Kriterium	Tannhelse	Videregående opplærings	Kollektivt (buss/bane og båt)	Ferje	Fylkesveier	Samlet nøkkel
	0,0455	0,5053	0,1903	0,0555	0,2034	1,0000
Innbyggere 1-18 år	0,6098					0,0277
Innbyggere 19-24 år	0,1430					0,0065
PU over 18 år	0,0289					0,0013
Innbyggere 67 år og over	0,1146					0,0052
Innbyggere 16-18 år*		0,7539				0,3810
Søkere i høykostnads utd.programmer		0,1572				0,0794
Reiseavstand for å nå 11 000 innbyggere	0,1037	0,0396	0,2600			0,0742
Søkere til læreplass		0,0493				0,0249
Sysselsatte etter bo- og arbeidssted (utover 37 prosent)			0,7400			0,1408
Normerte ferjekostnader				1,0000		0,0555
Vedlikeholdsbehov fylkesvei					0,9599	0,1952
Innbyggertall					0,0401	0,0082
Sum	1,0000	1,0000	1,0000	1,0000	1,0000	1,0000

Nytt inntektssystem for kommunene 2025

Departementet har beregnet oppdaterte anslag på fordelingsvirkningene av nytt inntektssystem (høsten 2024).

- Inntektssystemutvalget (NOU: 2022:10) mener dagens inntektssystem i hovedsak fungerer godt, men foreslår noen endringer blant annet knyttet til kommunenes skatteinntekter, regionalpolitiske tilskudd og utjevningen av kostnadsforskjeller mellom kommunene.
- Samlet sett kommer de minste kommunene og kommunene som i dag har de høyeste inntektene, negativt ut av utvalgets forslag, mens mellomstore og større kommuner kommer positivt ut.

		Kr per innb.	1000 kr
4010	Siljan	3 962	9 413
4030	Nissedal	2 315	3 396
4024	Hjartdal	2 047	3 388
4016	Drangedal	1 777	7 254
4022	Seljord	1 775	5 306
4028	Kviteseid	1 402	3 459
4020	Midt-Telemark	1 326	14 425
4018	Nome	795	5 214
4012	Bamble	334	4 792
4001	Porsgrunn	254	9 445
4036	Vinje	237	912
4003	Skien	182	10 325
4014	Kragerø	37	385
4005	Notodden	18	239
4026	Tinn	-813	-4 488
4034	Tokke	-1 484	-3 332
4032	Fyresdal	-5 146	-6 483

Ny delkostnadsnøkkel for grunnskole

- Dagens delkostnadsnøkkel for grunnskole videreføres i hovedsak.
  - Utvalgets analyser tyder på at det er noe høyere utgifter knyttet til elever på ungdomstrinnet enn på barnetrinnet, og utvalget anbefaler derfor at det gjøres et skille mellom disse aldersgruppene i grunnskolenøkkelen
  - Man har ikke funnet grunnlag for å ta inn noen nye sosioøkonomiske kriterier i delkostnadsnøkkelen for grunnskole.

Kriterium	Dagens nøkkel	Forslaget til utvalet	Forslaget til departementet
Innbyggjarar 6–15 år	0,9247		
Innbyggjarar 6–12 år		0,5719	0,6227
Innbyggjarar 13–15 år		0,3365	0,2776
Innvandrarar 6–15 år, ekskl. Norden	0,0277	0,0320	0,0348
Reiseavstand innan sone	0,0177	0,0211	0,0219
Reiseavstand til nabokrets	0,0177	0,0211	0,0219
Gradert basiskriterium	0,0122	0,0174	
Basiskriteriet			0,0211
Sum	1,0000	1,0000	1,0000

Variasjon i kommunenes grunnskoleutgifter kan i hovedsak forklares av antall barn i grunnskolealder (6–15 år). Enhetskostnadene varierer også som følge av et spredt bosettingsmønster, kommunestørrelse og antall innvandrere i aldersgruppen 6-15 år. Kriteriene i delkostnadsnøkkelen har en forklaringskraft på om lag 75 pst. Antall elever med spesialundervisning og sosioøkonomiske forhold antas å ha betydning for utgifter til grunnskole.

Ny delkostnadsnøkkel for barnehage

- Ny delkostnadsnøkkel som består av kriteriene barn 1–5 år og antall lønnstakere i heltidsstilling
  - Modellen har om lag like god forklaringskraft som tidligere delkostnadsnøkkel, og utdanningskriteriet erstattes med et kriterium som i større grad er direkte knyttet til sysselsetting og etterspørselen etter barnehage.

Kriterium	Dagens nøkkel	Forslaget til utvalet	Forslaget til departementet
Innbyggjarar 2–5 år	0,7816		
Barn 1 år utan kontantstøtte	0,1042		
Innbyggjarar med høgare utdanning	0,1142		
Innbyggjarar 1–5 år		0,7991	0,8377
Lønstakarar 25–54 år i heiltidsstilling		0,2009	0,1623
Sum	1,0000	1,0000	1,0000

Ny delkostnadsnøkkel barnehage og grunnskole

	Barnehage		Grunnskole	
	2024	2025	2024	2025
4001 Porsgrunn	0,9015	0,9147	0,9350	0,9224
4003 Skien	0,9652	0,9562	0,9557	0,9628
4005 Notodden	0,8533	0,8583	0,9686	0,9885
4010 Siljan	1,0314	1,0082	1,0548	1,0966
4012 Bamble	0,8567	0,8898	0,9784	0,9787
4014 Kragerø	0,7757	0,8055	0,9119	0,9202
4016 Drangedal	0,8901	0,8724	1,0582	1,1112
4018 Nome	0,8177	0,8703	0,9710	0,9973
4020 Midt-Telemark	0,9150	0,8938	1,0108	1,0376
4022 Seljord	0,7880	0,8611	1,1023	1,1925
4024 Hjartdal	0,9730	0,9614	1,1194	1,2860
4026 Tinn	0,6141	0,6597	0,9112	0,9266
4028 Kviteseid	0,7684	0,8114	0,9743	0,9975
4030 Nissedal	0,7964	0,8132	1,2972	1,3535
4032 Fyresdal	0,7640	0,7927	1,2813	1,2629
4034 Tokke	0,7517	0,8084	1,0858	1,0930
4036 Vinje	0,9276	0,9706	1,1450	1,2093

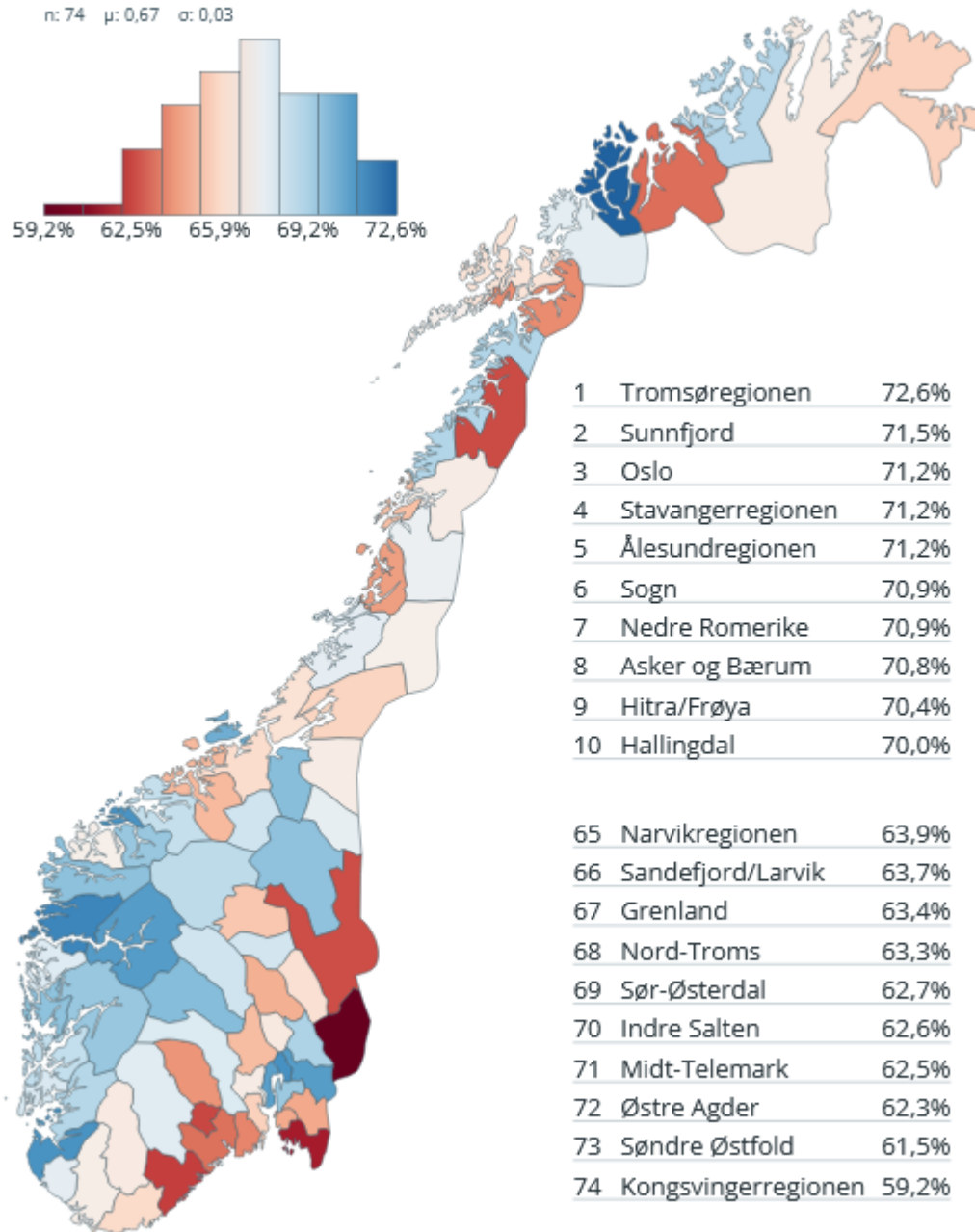
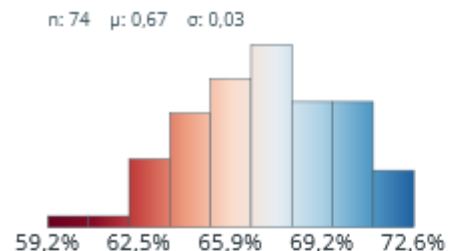
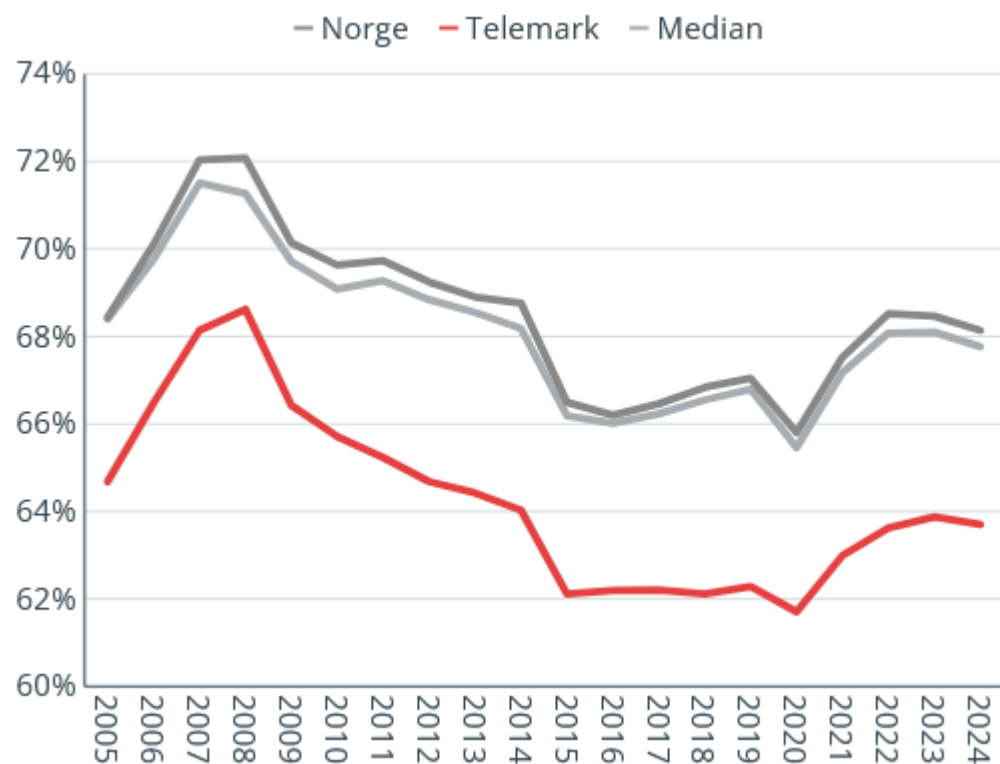
Levekår

- Oppvekstprofiler 2025 (publisert 9. april)
- Tema for årets profiler er inkludering av barn og unge med innvandrerbakgrunn.

Tema		Indikator (klikkbare indikatornavn)	Kommune	Fylke	Norge	Enhet (*)
Befolkning	1	Andel barn, 0-17 år	18,3	19,0	20,1	prosent
	2	Innvand. og norskf. med innv.foreldre	23,0	21,3	22,0	prosent
Levekår	3	Barn i fam. m/vedvarende lav inntekt	14	15	10	prosent
	4	Barn i familier som mottar sosialhjelp	11	9,8	6,8	prosent
	5	Barn av enslige forsørgere	19,2	18,6	15,9	prosent
	6	Bor trangt, 0-17 år	15	16	18	prosent
	7	Bor i leide boliger, 0-17 år	16,1	15,9	14,6	prosent
	8	Barn med barnevernstiltak, 1-17 år	4,9	4,2	3,4	prosent
	9	Unge som står utenfor, 15-29 år	10,0	11,5	9,9	prosent (a,k)
Barnehage og skole	10	Bemanning i barnehage, oppfylt	100	87	64	prosent
	11	Laveste mestringsnivå i lesing, 5. tr.	32	27	25	prosent (k)
	12	Laveste mestringsnivå i regning, 5. tr.	34	30	27	prosent (k)
	13	Trives på skolen, 7. trinn	81	84	84	prosent (k)
	14	Mobbes på skolen, 7. trinn	9	8,4	9,6	prosent (k)
	15	Gjennomsnittlig grunnskolepoeng	42,9	41,7	42,7	poeng (k)
	16	Gjennomføring i vdg. opplæring	79	80	81	prosent (k)
Fritid og nærmiljø	17	Fornøyd med treffsteder, 2024	63	59	54	prosent (a,k)
	18	Trygt i nærmiljøet, 2024	92	80	84	prosent (a,k)
	19	Med i fritidsorganisasjon, 2024	65	58	59	prosent (a,k)
	20	Ensomhet, 2024	18	21	22	prosent (a,k)
	21	Skjermtid over 4 timer, 2024	39	43	43	prosent (a,k)
	22	Regelbrudd, 2024	8,2	8,1	9,5	prosent (a,k)
Helse og helseatferd	23	Fornøyd med helse, 2024	71	66	66	prosent (a,k)
	24	Høy tilfredshet med livet, 2024	56	53	50	prosent (a,k)
	25	Psyriske plager, 2024	13	14	15	prosent (a,k)
	26	Søvnproblemer, 2024	30	30	30	prosent (a,k)
	27	Trener sjeldnere enn ukentlig, 17 år	35	30	28	prosent (k)
	28	Overvekt og fedme, 17 år	30	23	22	prosent (k)
	29	Reseptfrie smertest. ukentlig, 2024	20	20	20	prosent (a,k)
	30	Alkohol, har vært beruset, 2024	14,2	12,2	13,8	prosent (a,k)

Andel sysselsatte

Høy sysselsetting - at en høy andel av befolkningen er i arbeid - er en viktig kvalitet. Høy sysselsetting gir mindre økonomiske forskjeller mellom folk og høyere skatteinntekter til kommunen. Høy sysselsetting henger også sammen med god folkehelse.

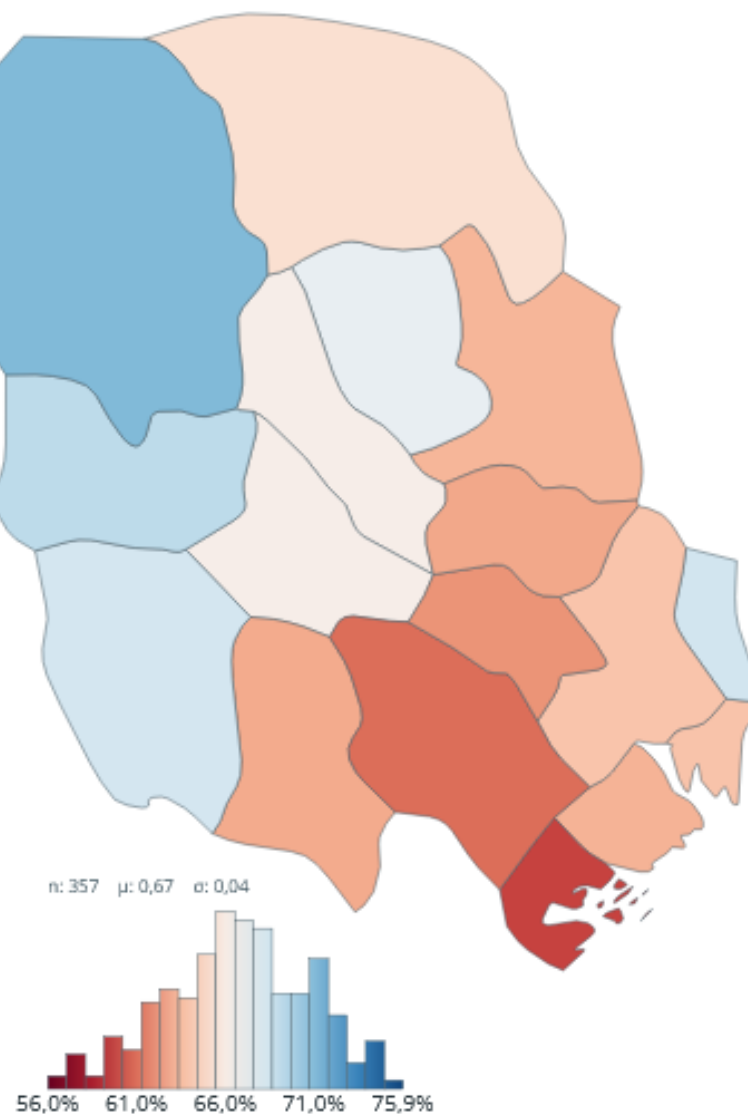

Prosentvis andel av sysselsatte av befolkningen mellom 15 og 74 år i Telemark og Norge

Andel sysselsatte

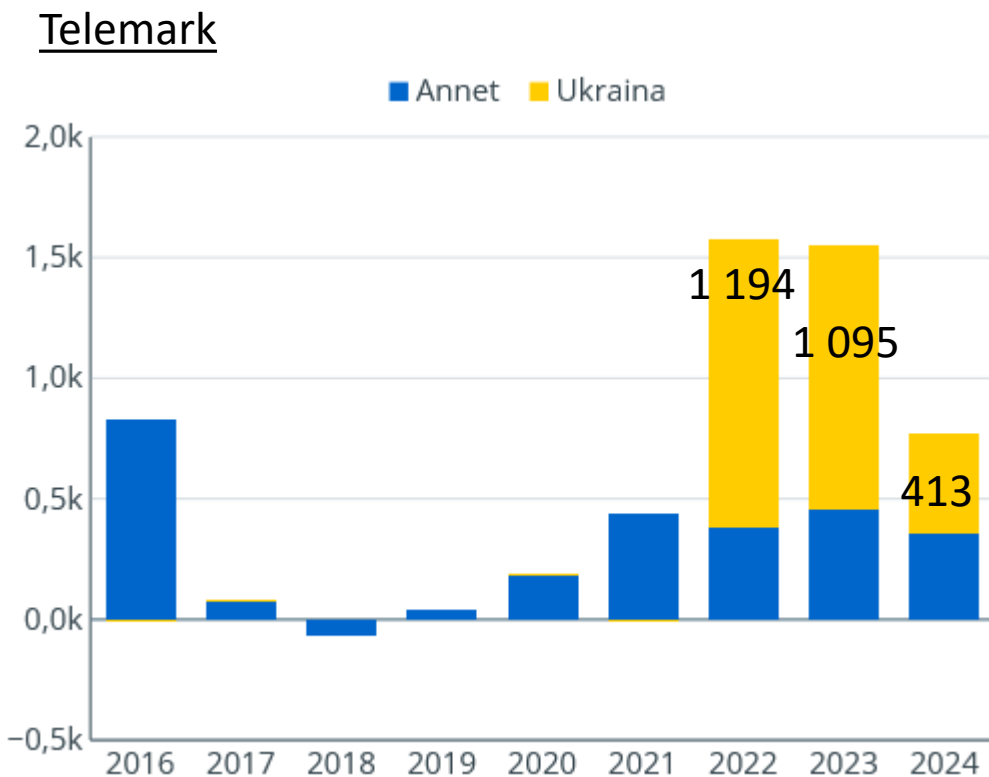
Variasjoner i
sysselsettingsandeler blant
kommunene i Telemark

55	Vinje	71,0%
94	Tokke	69,2%
114	Siljan	68,4%
118	Fyresdal	68,3%
155	Hjartdal	67,3%
202	Kviteseid	66,2%
203	Seljord	66,2%
236	Tinn	65,1%
273	Skien	63,8%
275	Porsgrunn	63,8%
283	Notodden	63,2%
286	Bamble	63,1%
291	Nissedal	62,9%
295	Midt-Telemark	62,8%
310	Nome	62,1%
327	Drangedal	61,0%
336	Kragerø	59,7%

Flyktninger fra Ukraina

- Fra 3 600 til 80 000 ukrainske statsborgere på tre år

	01.01.25	Andel av befolkningen (prosent)
4001 Porsgrunn	366	0,98
4003 Skien	487	0,86
4005 Notodden	316	2,37
4010 Siljan	35	1,47
4012 Bamble	188	1,31
4014 Kragerø	185	1,77
4016 Drangedal	103	2,53
4018 Nome	168	2,56
4020 Midt-Telemark	244	2,19
4022 Seljord	89	2,99
4024 Hjartdal	77	4,68
4026 Tinn	117	2,12
4028 Kviteseid	67	2,71
4030 Nissedal	68	4,58
4032 Fyresdal	48	3,82
4034 Tokke	70	3,13
4036 Vinje	136	3,52
Telemark	2 764	1,55
Landet	80 336	1,44

Statsbudsjett 2025: Midler til økt bemanning i barnehage og SFO

Statsbudsjettet 2025:

Innenfor veksten i de frie inntektene til kommunene ble **250 mill. kr** begrunnet med bemanning i barnehager.

Prop. 1 S (2024-2025) Kunnskapsdepartementet:

Bemanningssituasjonen i barnehagane er under press, og det er behov for betre bemanning. 250 mill. kroner av den foreslåtte auken i rammetilskotet til kommunane i 2025 blir grunngiven med behovet for bemanning i barnehagane. Det er eigarane som har ansvaret for forsvarleg bemanning, og Utdanningsdirektoratet skal lage ei rettleiing som skal tydeleggjere forståinga og praktiseringa av bemanningsregelverket for å legge til rette for betre regelverksetterleving.

Endringer i stortingsbehandlingen av Prop. 1 S (2024-2025):

Økt bemanning i barnehagene fra 1. januar

- *Rammetilskuddet til kommunene økes med **550 mill. kr** begrunnet med økt bemanning i barnehagene fra 1. januar. Beløpet fordeles med et likt beløp per innbygger.*

Økt bemanning i SFO fra 1. august

- *Rammetilskuddet til kommunene økes med **550 mill. kr** begrunnet med økt bemanning i SFO fra 1. august. Beløpet fordeles med et likt beløp per innbygger.*

	Statsbudsjett 2025 Prop. 1 S (2024-2025)	Endringer i rammetilskuddet til kommunene, saldert budsjett 2025	
	Økt bemanning barnehage	Økt bemanning barnehage	Økt bemanning SFO
I makro	250 000	550 000	550 000

Statsbudsjett 2025: Midler til økt bemanning i barnehage og SFO

	Prop. 1 S (2024-2025)	Endringer i rammetilskuddet til kommunene, saldert budsjett 2025	
	Økt bemanning barnehage	Økt bemanning barnehage	Økt bemanning SFO
I makro	250 000	550 000	550 000
4001 Porsgrunn	1 669	3 671	3 671
4003 Skien	2 551	5 612	5 612
4005 Notodden	598	1 316	1 316
4010 Siljan	107	235	235
4012 Bamble	644	1 416	1 416
4014 Kragerø	471	1 036	1 036
4016 Drangedal	183	403	403
4018 Nome	294	647	647
4020 Midt-Telemark	488	1 073	1 073
4022 Seljord	134	295	295
4024 Hjartdal	74	163	163
4026 Tinn	248	545	545
4028 Kviteseid	110	243	243
4030 Nissedal	66	145	145
4032 Fyresdal	56	124	124
4034 Tokke	101	222	222
4036 Vinje	173	381	381
Telemark	7 967	17 527	17 527

Statsbudsjett 2025: Midler til økt bemanning i barnehage og SFO («Frie midler med bruksanvisning»)

- Telemarksforskning har hatt et prosjekt for KS om Statlige føringer på kommunenes frie inntekter.
  - Disse føringene gis i statsbudsjettets omtale av veksten i frie inntekter, og kan oppfattes som et alternativ til øremerkede tilskudd. Føringene er gjerne knyttet til satsinger for å styrke forebyggende kommunale tjenester.
- Vi fant at føringene hadde en lavere prioriteringseffekt enn ordinære øremerkede tilskudd.
  - Kommunene var i hovedsak positive til føringene, og noen hadde som prinsipp at føringene skulle følges. Men mange fulgte ikke føringene. Argumentene var dårlig økonomi, allerede gode tjenester, at føringene kun gjaldt små beløp eller et prinsipp om at frie midler er frie og at føringene er symbolpolitikk.
- Vår konklusjon var at slike føringer generelt ikke vil ha samme prioriteringseffektivitet som strengere virkemidler.
  - Føringene gir derimot rom for kommunal fleksibilitet, og staten bør være bevisst på forskjellene. Det er også gode grunner for at føringene bør fokusere mer på ønsket tjenestestandard enn i dag.

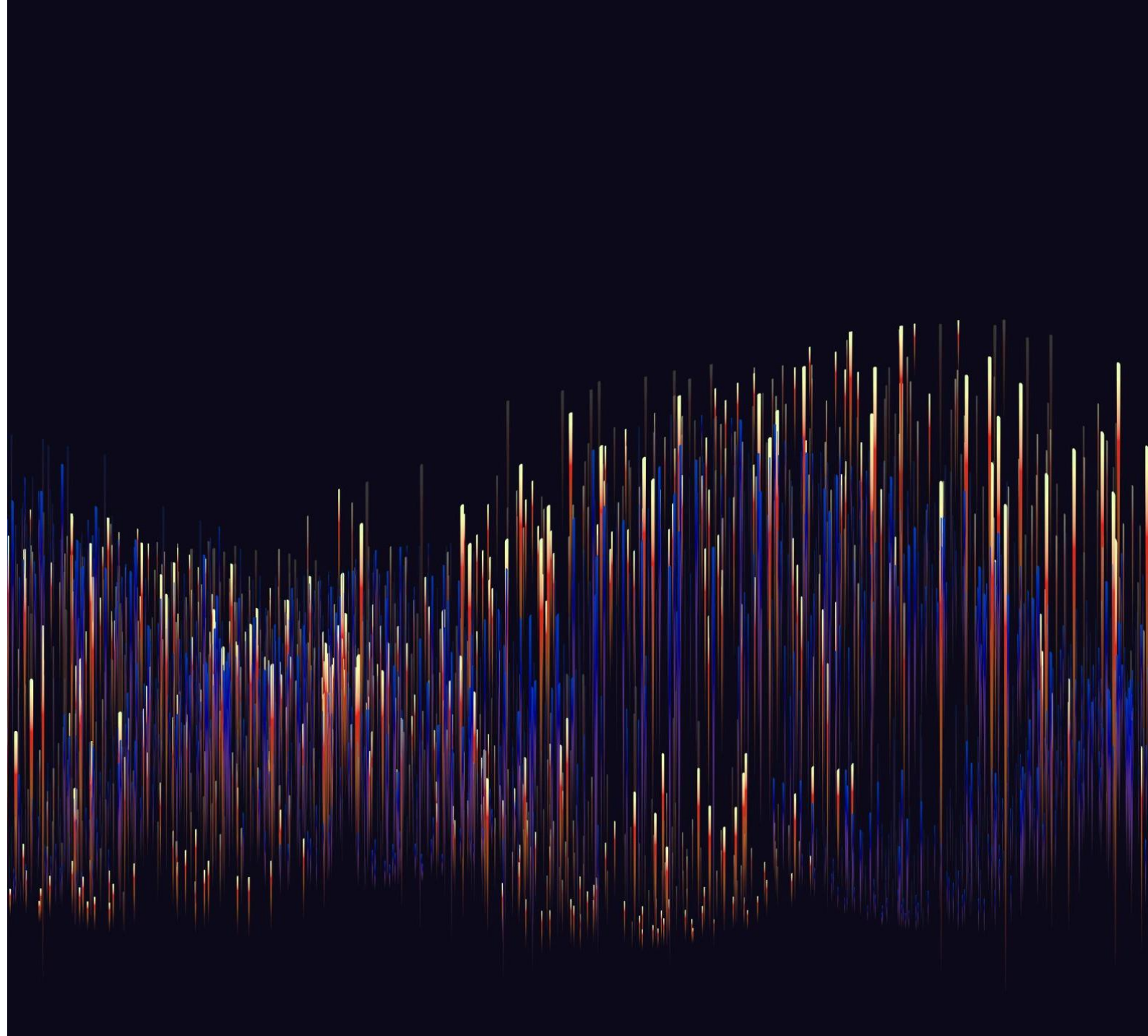
Veileder om tilstrekkelig bemanning i barnehagen

- Ny veileder klargjør reglene for tilstrekkelig bemanning i barnehagene

Veileder om tilstrekkelig bemanning i barnehagen

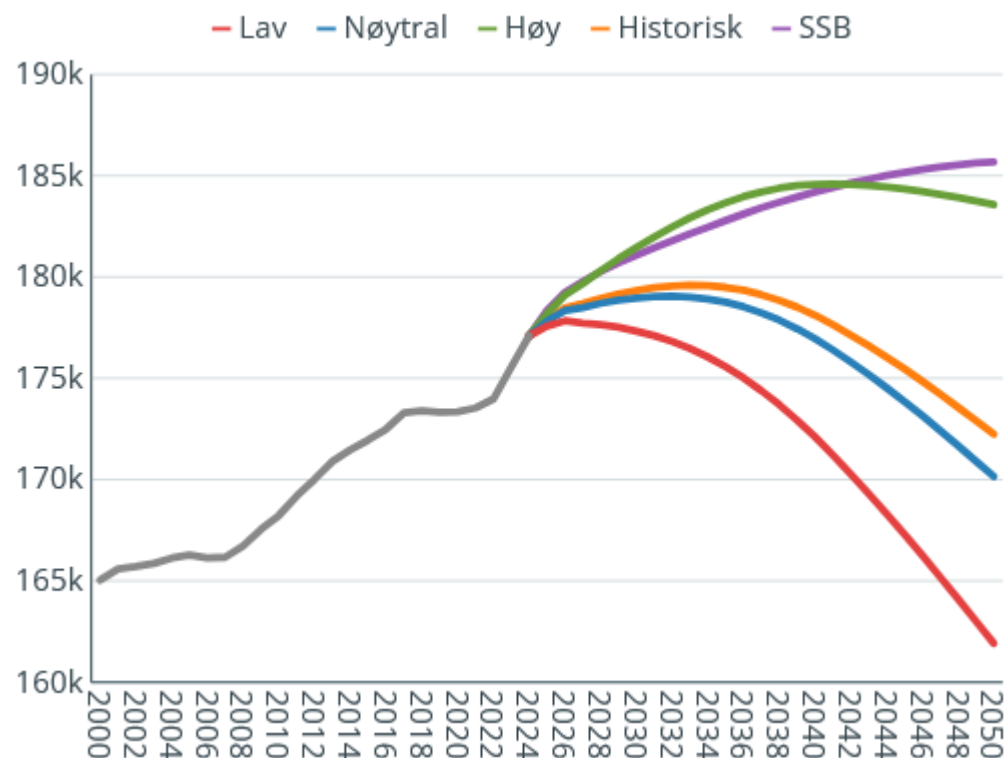
- Veilederen klargjør forholdet mellom kravene til bemanning i barnehageloven § 26; kravet om tilstrekkelig bemanning og bemanningsnormen.
- Veilederen tydeliggjør ansvarsforholdet i barnehagen; Det er barnehageeier som har ansvaret for at barnehagen drives i samsvar med gjeldende regelverk. Det betyr at det er barnehageeier som har ansvaret for å vurdere om bemanningen i barnehagen er tilstrekkelig til å drive en tilfredsstillende pedagogisk virksomhet. Det er likevel styrer som har det daglige ansvaret for fortløpende vurdering av bemanningen.
- Barnehageeier skal sørge for at barnehagen planlegger, har rutiner for og jobber langsiktig med å sikre tilstrekkelig bemanning.
- Veilederen utdyper hvordan barnehagen kan vurdere om bemanningen er tilstrekkelig, med utgangspunkt i en rekke vurderingsmomenter, på kort og lang sikt. Veilederen skal fungere som et verktøy for eiere, styrere og ansatte.
- Veilederen tydeliggjør når det er nødvendig at barnehagen setter inn vikar.
- Veilederen stiller opp tiltak barnehagen kan bruke for å avhjelpe perioder med lav bemanning, slik som redusering av barnehagens åpningstid og bruk av støttepersonell
- Veilederen kan brukes som støtte ved tilsyn av bemanningskravene.

Framtidig tjenestebehov

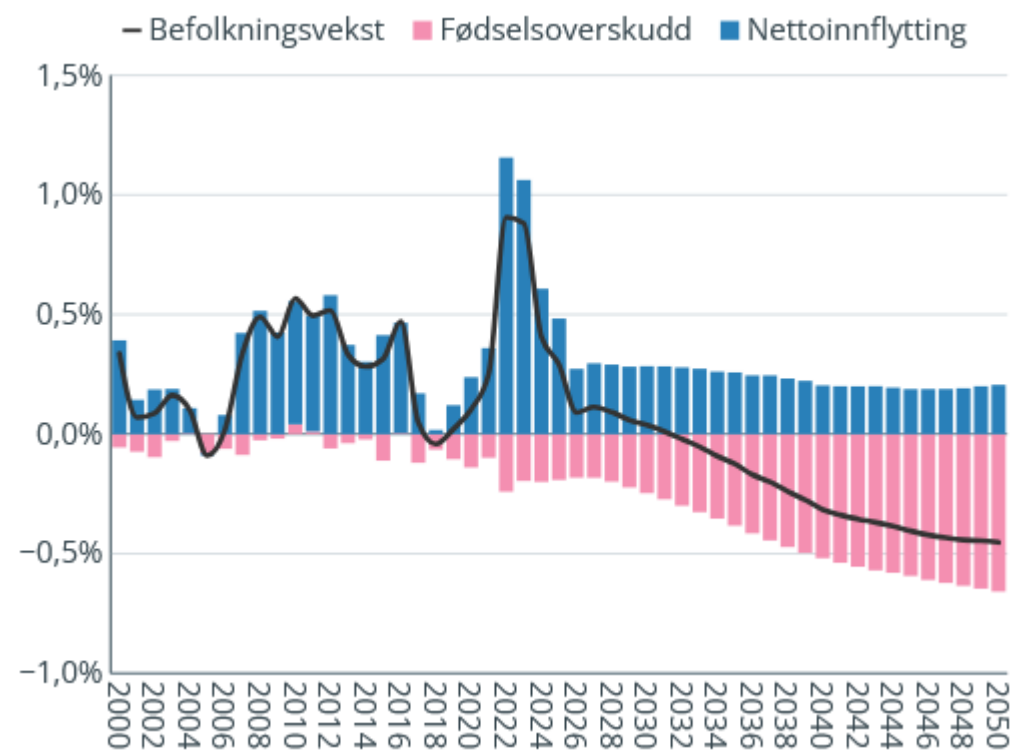

Befolkningsframskrivninger

Befolkningsvekst i Telemark

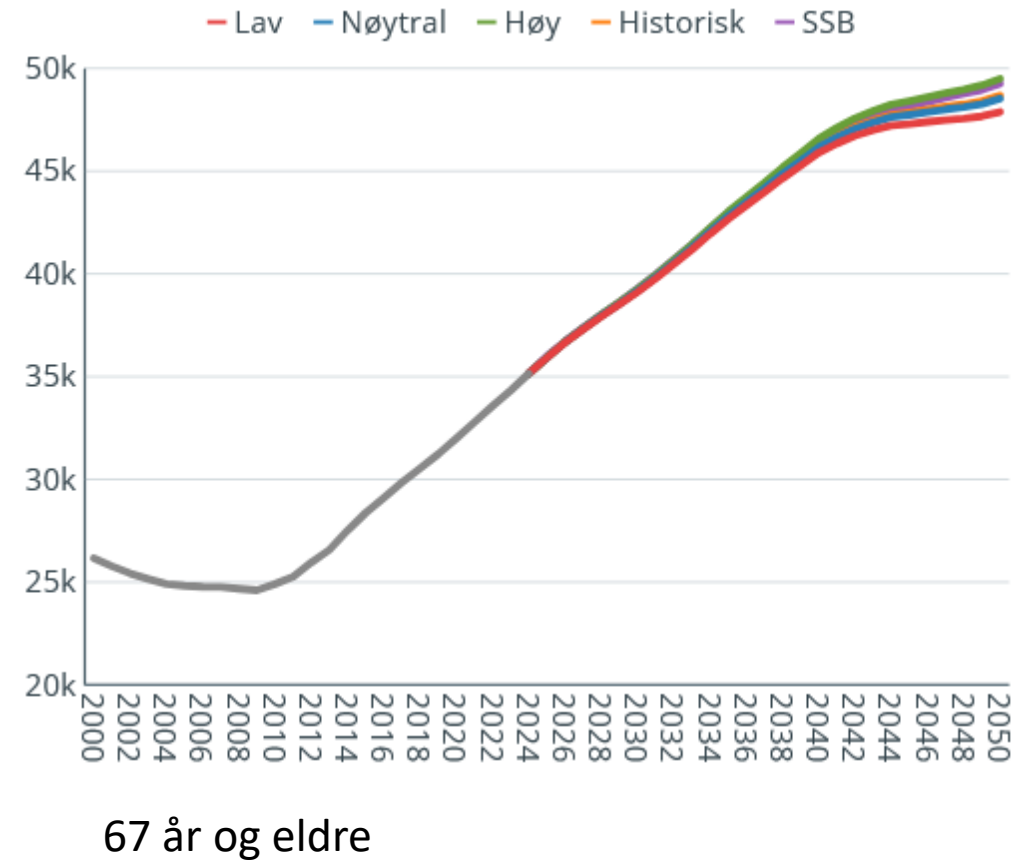
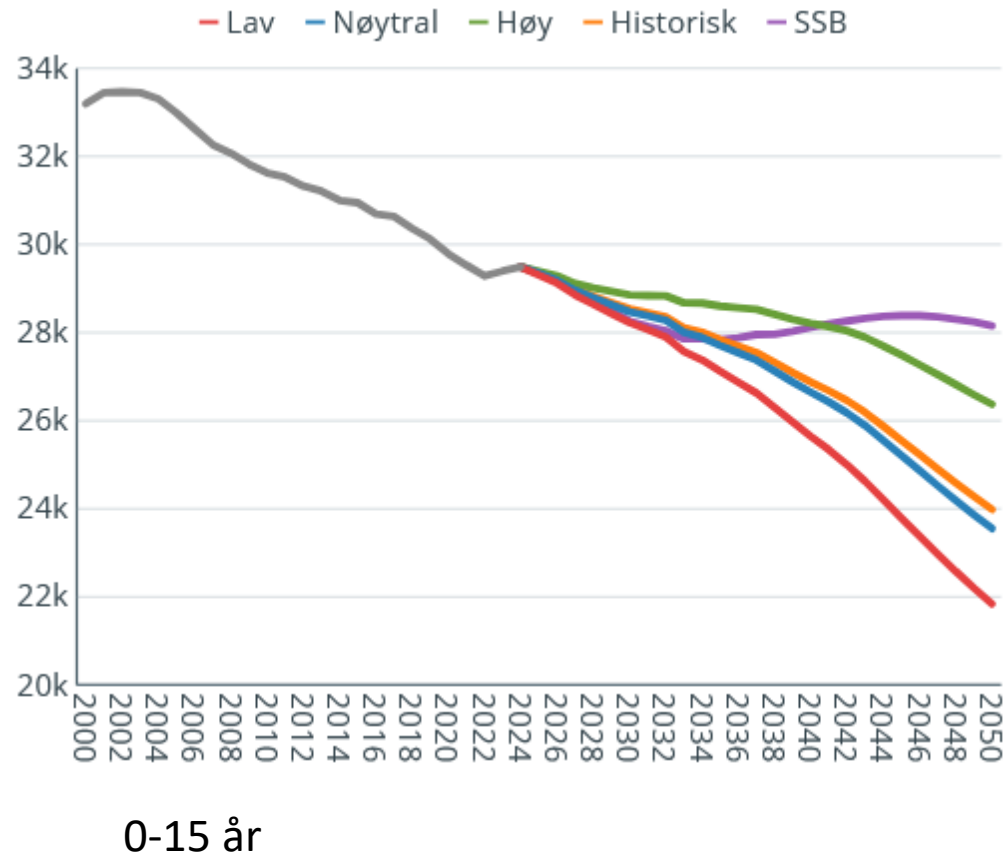

Fødselsbalanse og nettoflytting

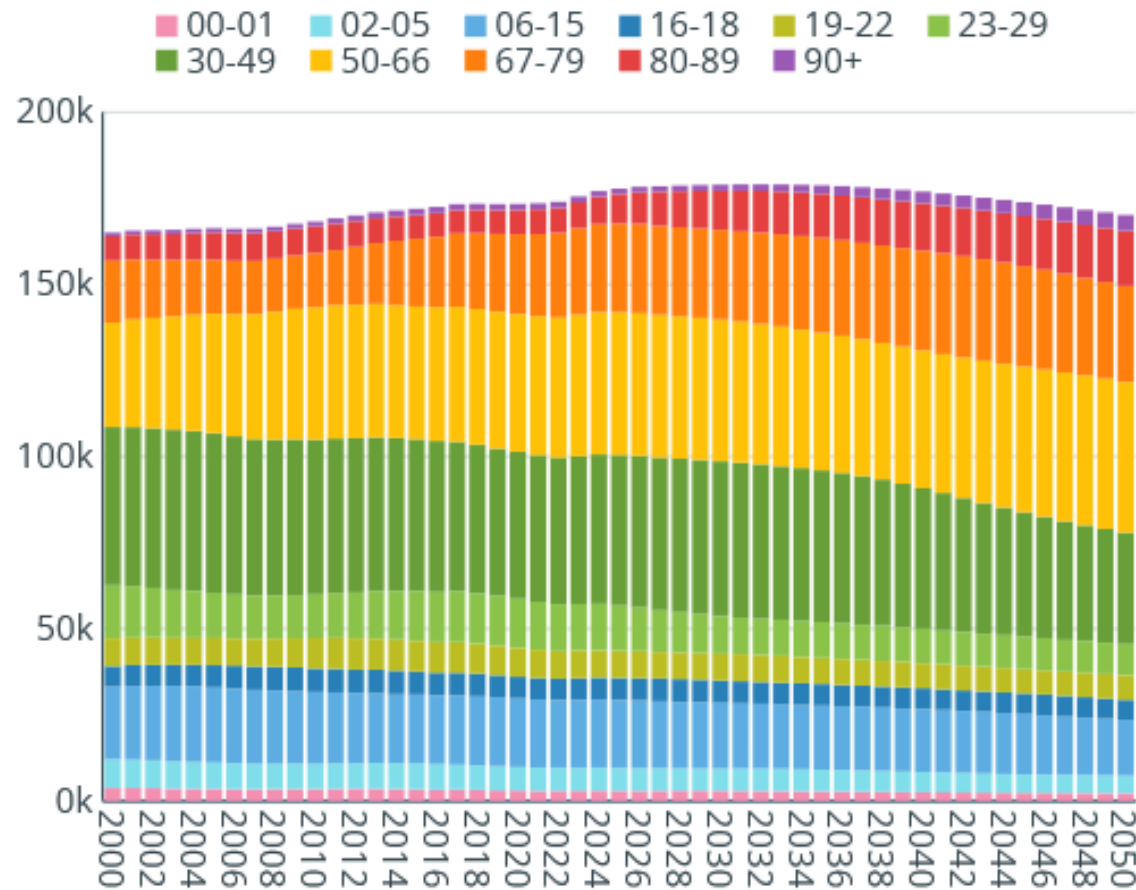
Befolkningsframskrivninger (2)

Telemark

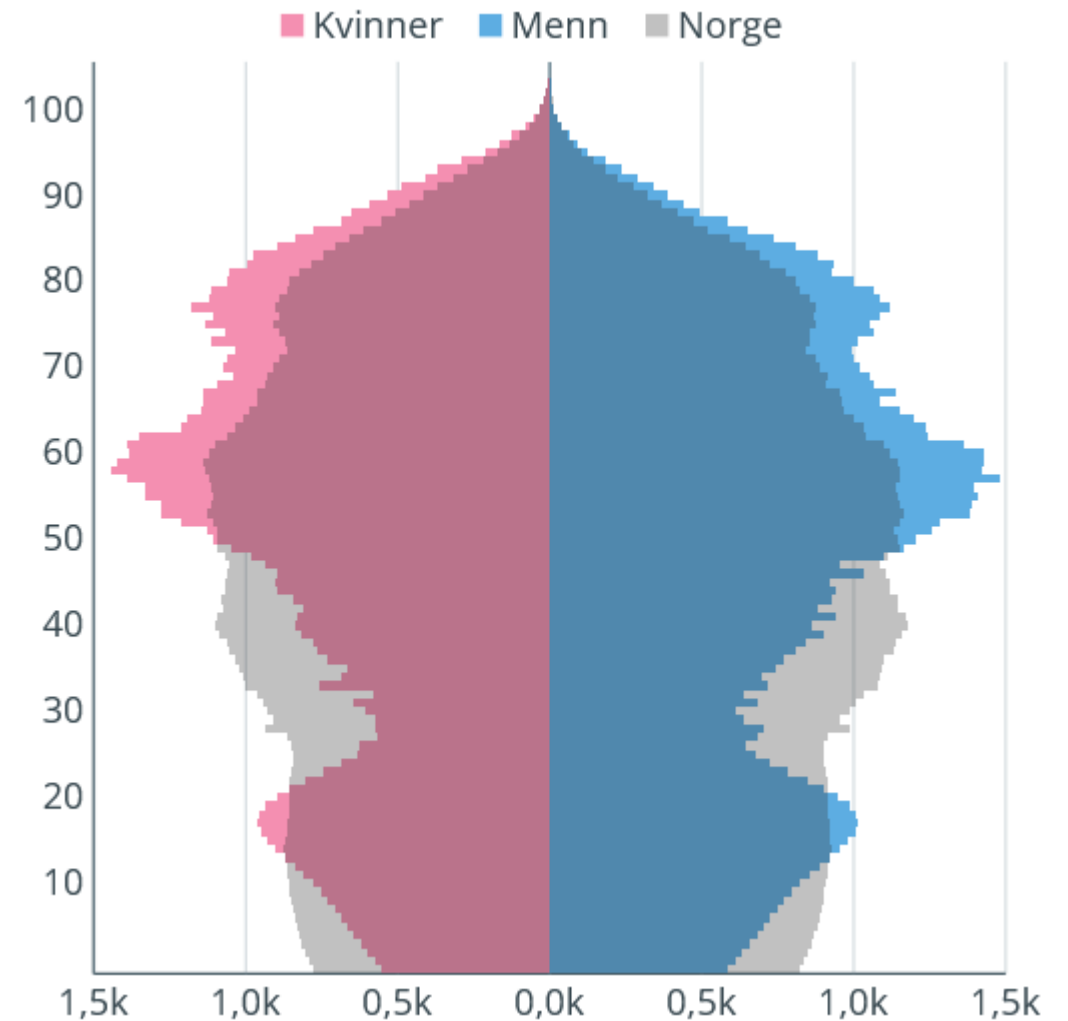

Befolkningsframskrivninger (3)

Telemark

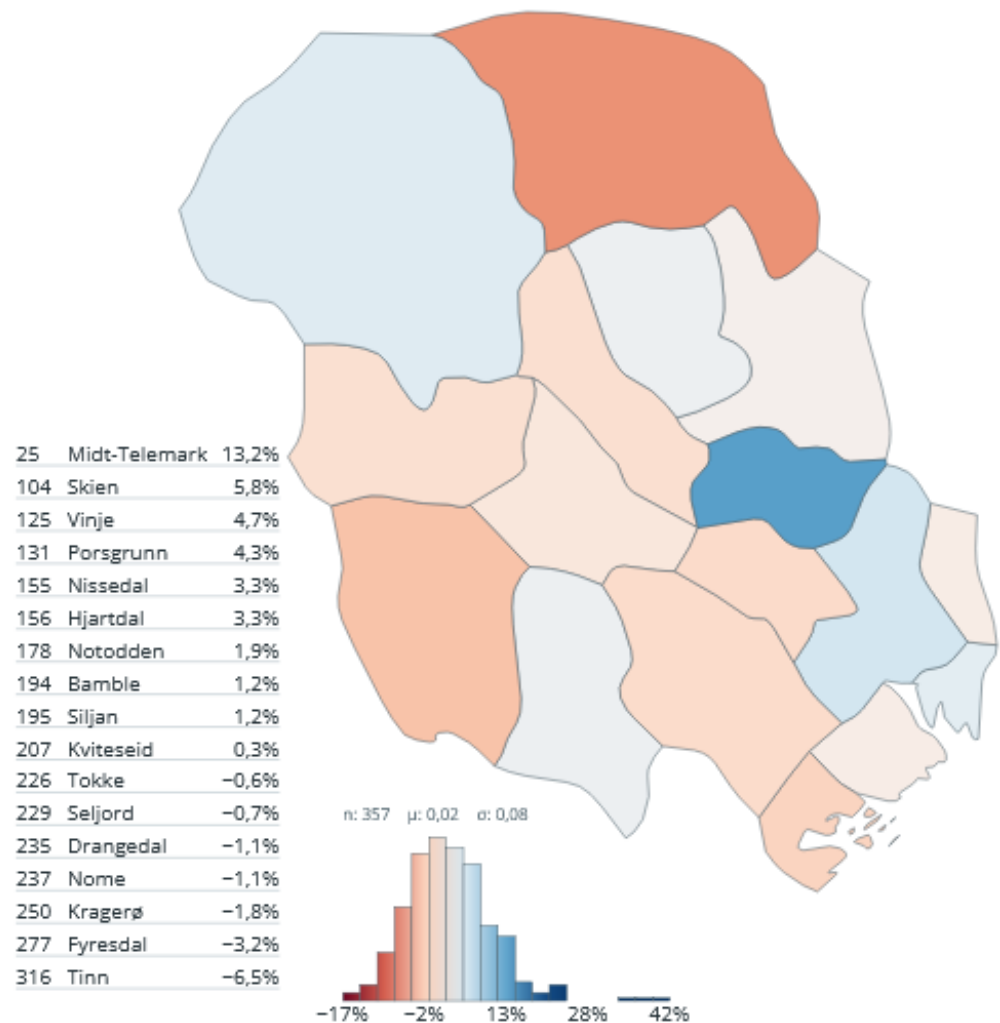
2050

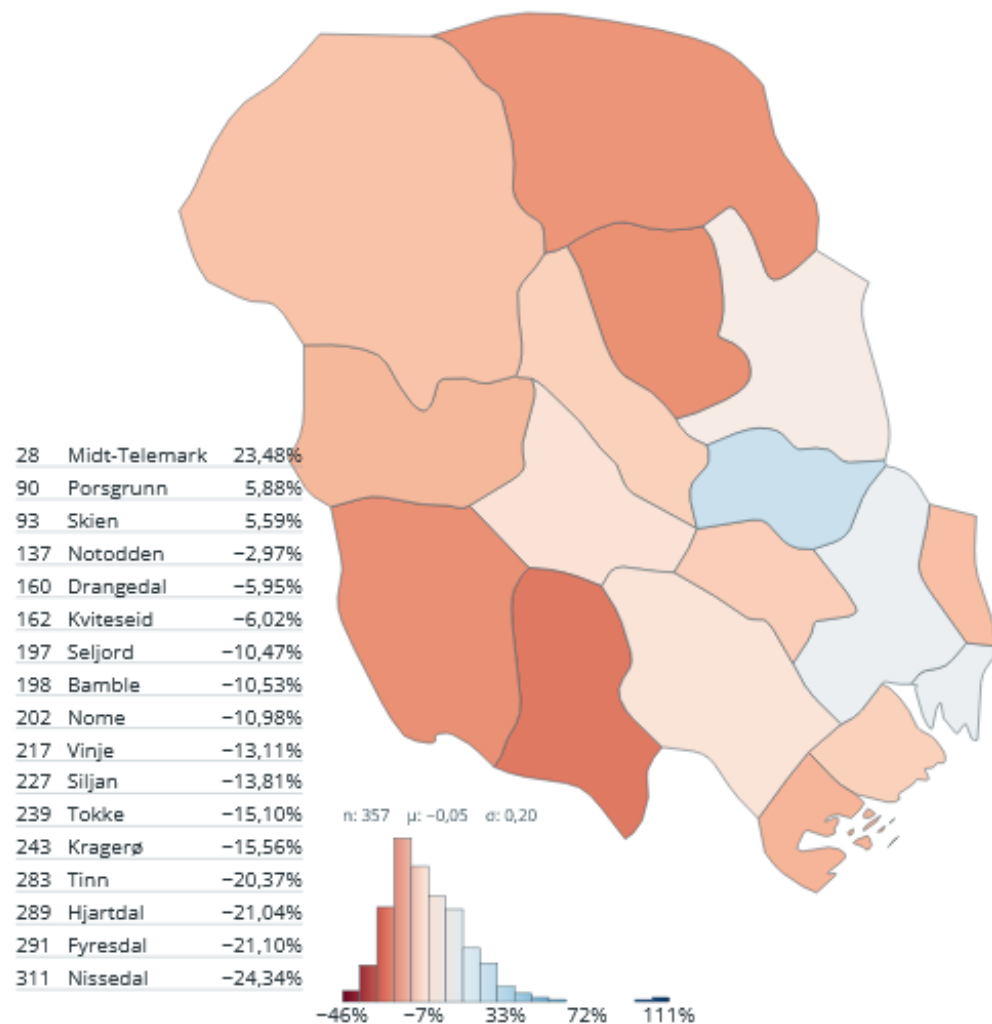

Telemark

2015-2024

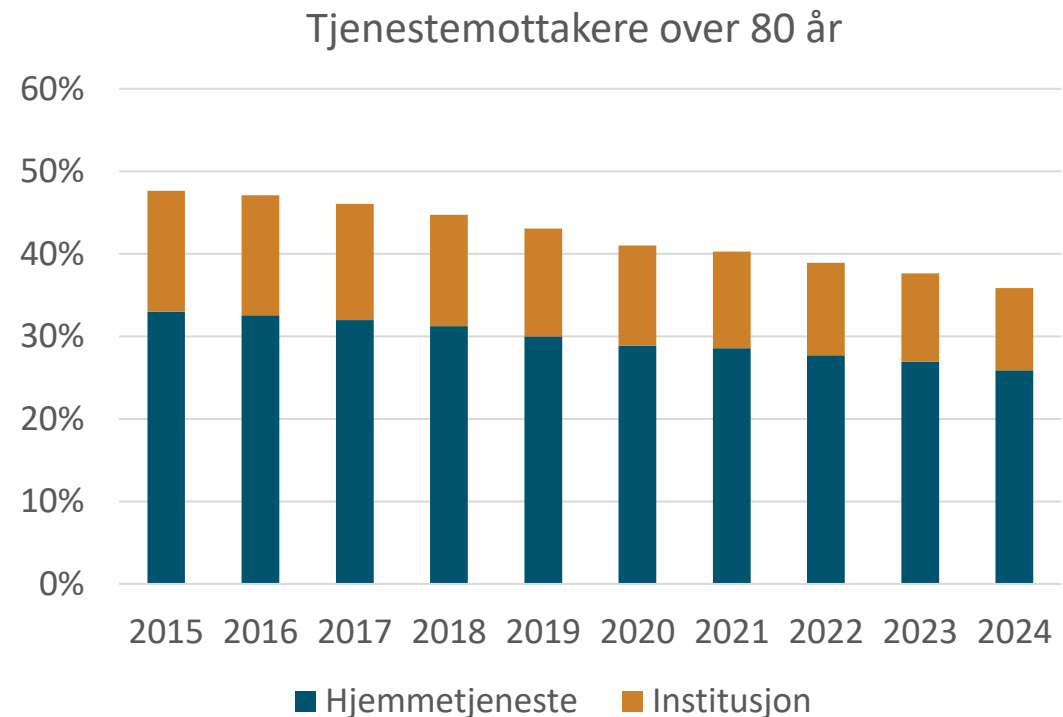
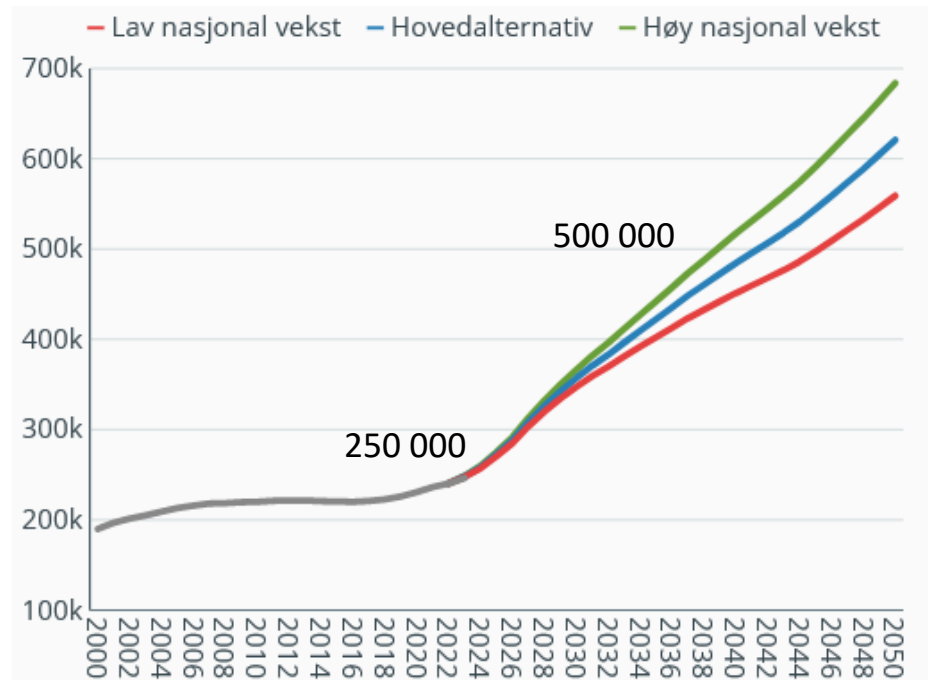

2024-2050

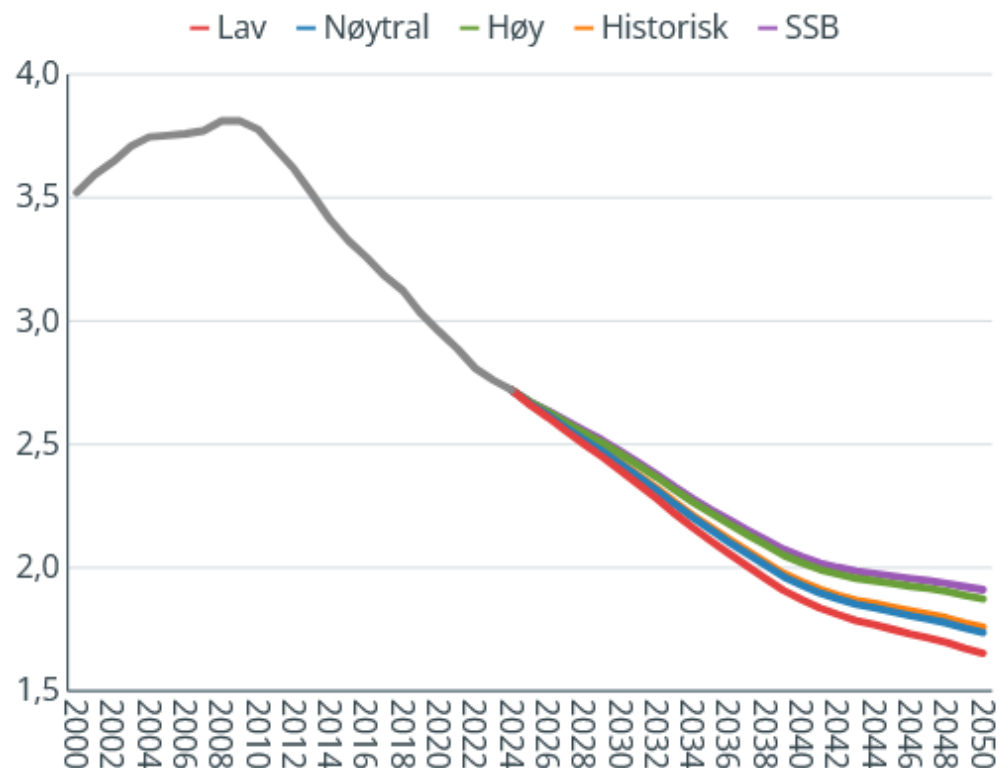

Eldreølge og behov for omstilling

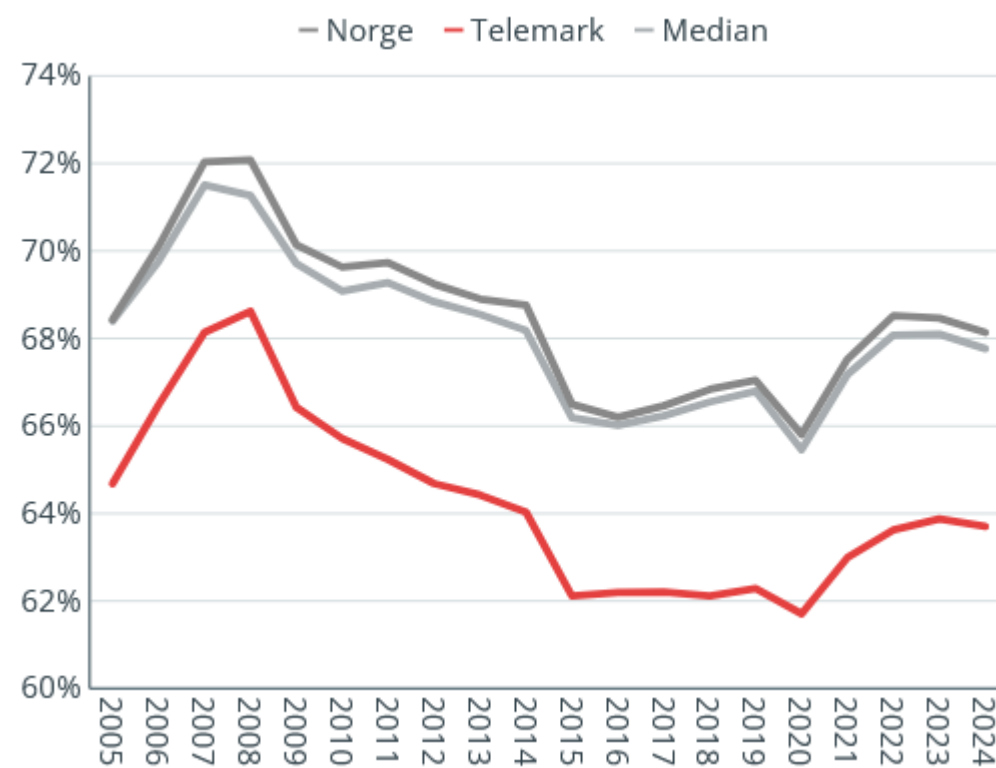
- Dobling av antall personer over 80 år neste 15-20 år
- Fra 3 til 2 innbyggere i arbeidsfør alder bak hver pensjonist 67 +
- Behov for flere årsverk på pleie og omsorg
- Men....
  - Teknologisk utvikling
  - Saktere aldring

Forsørgerbyrde og utenforskap

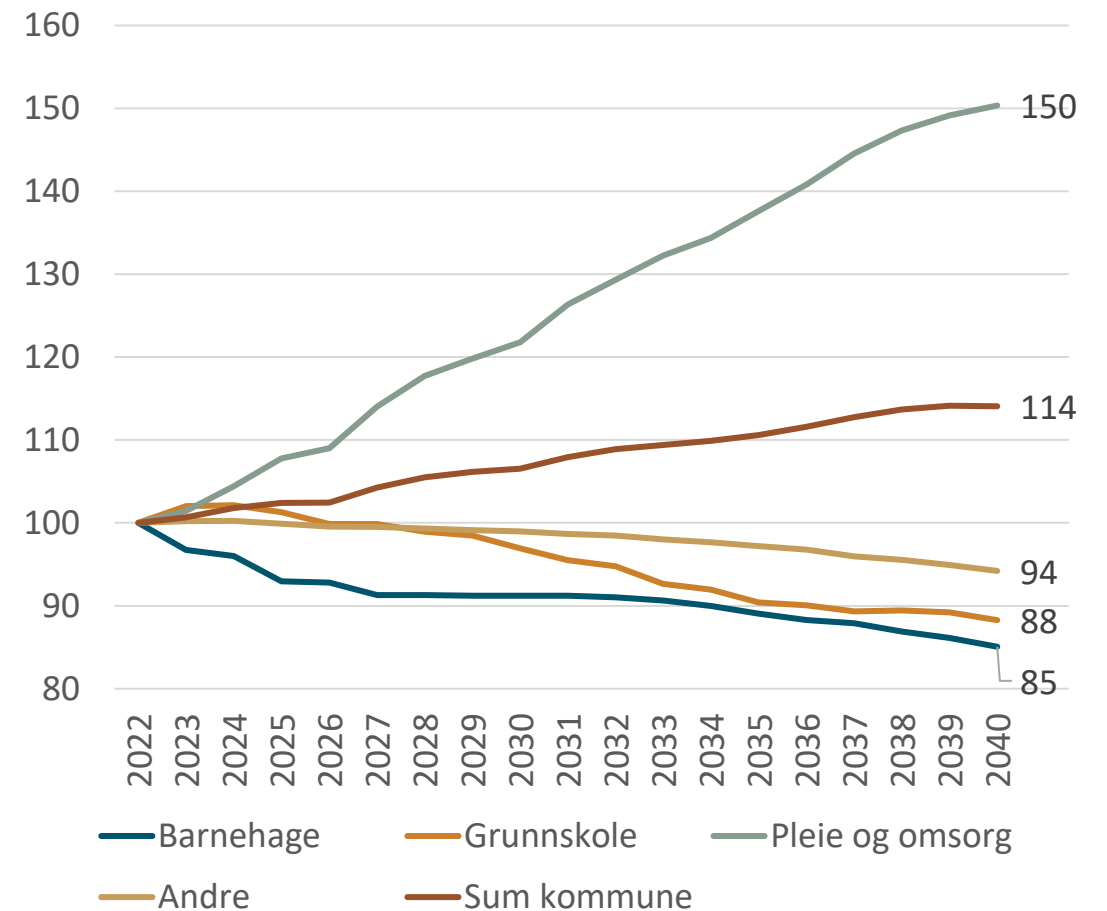
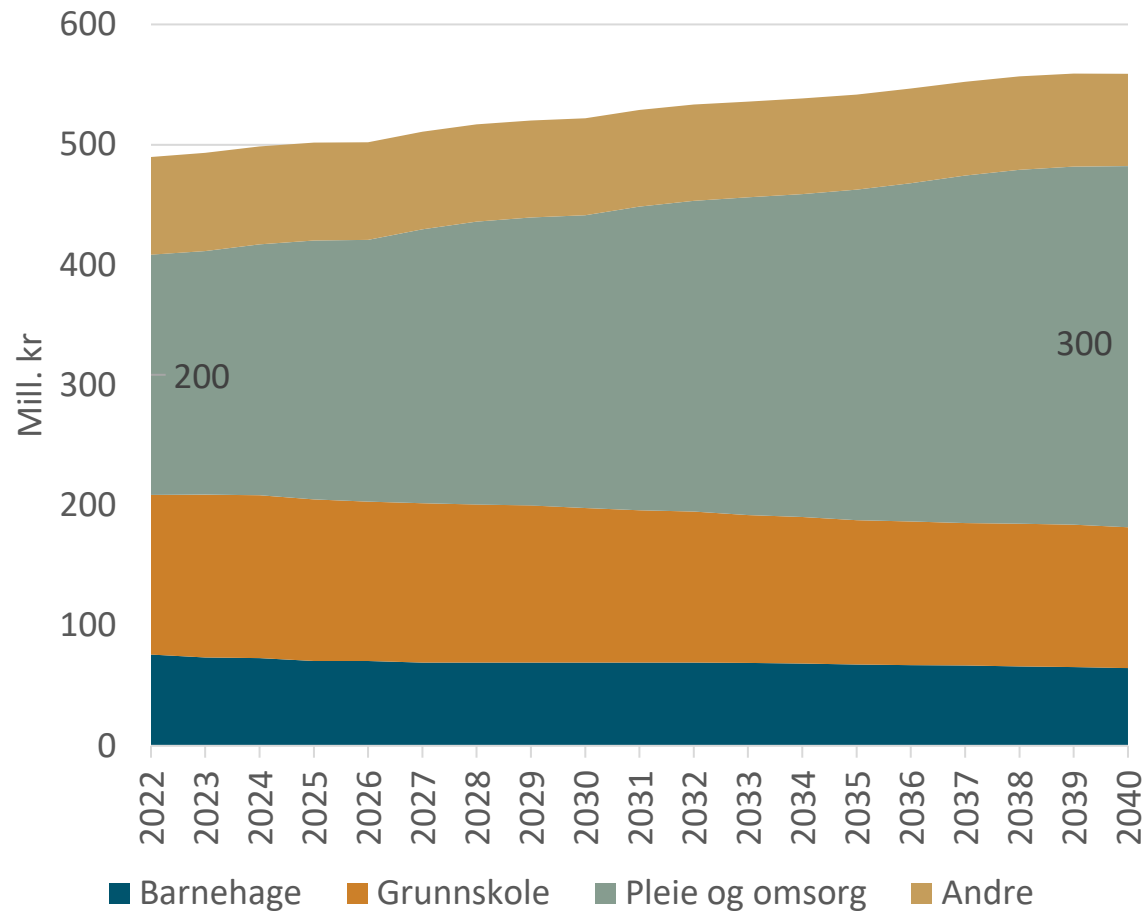

Forsørgerbyrden for ulike attraktivitetsscenarier i Telemark.

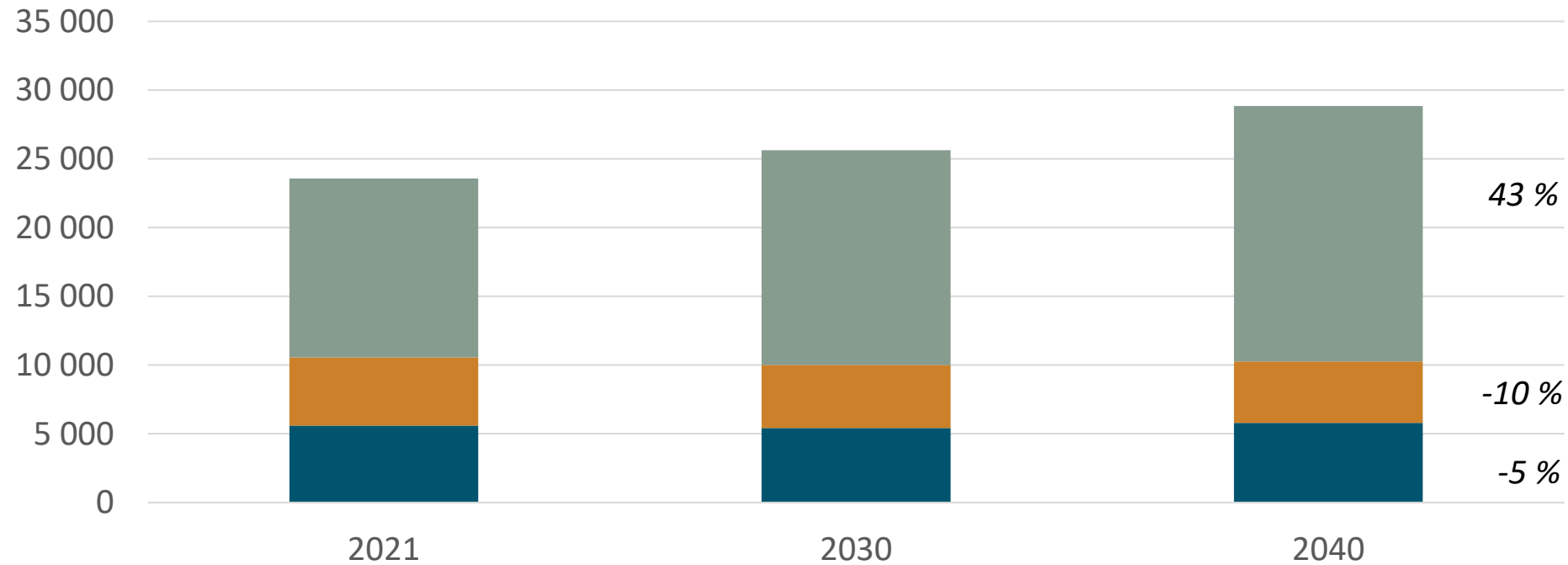
Prosentvis andel av sysselsatte av befolkningen mellom 15 og 74 år i Telemark og Norge.

Framtidig tjenestebehov - illustrasjon

Framtidig tjenestebehov - illustrasjon

Behov for årsverk

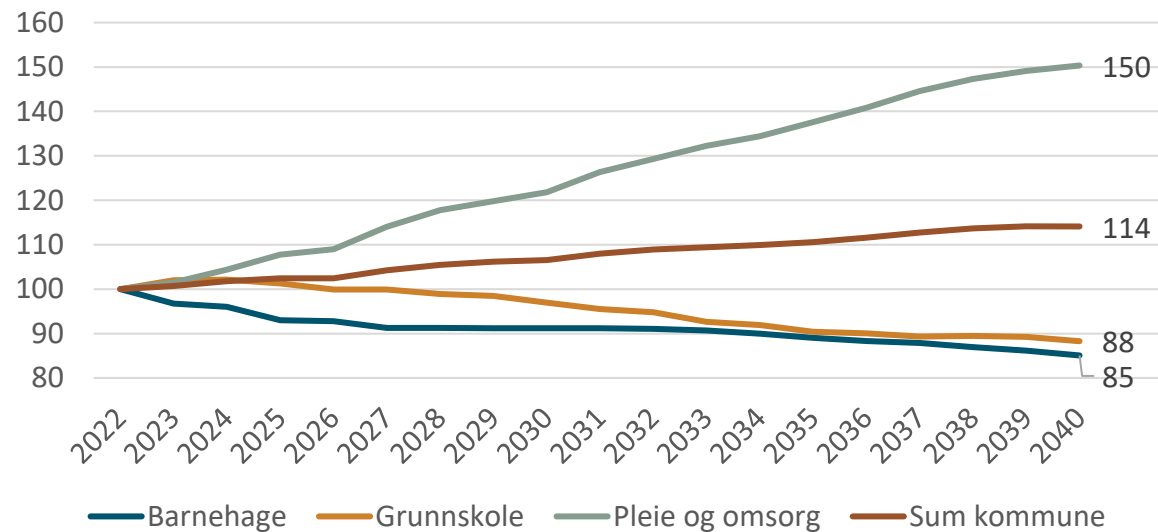
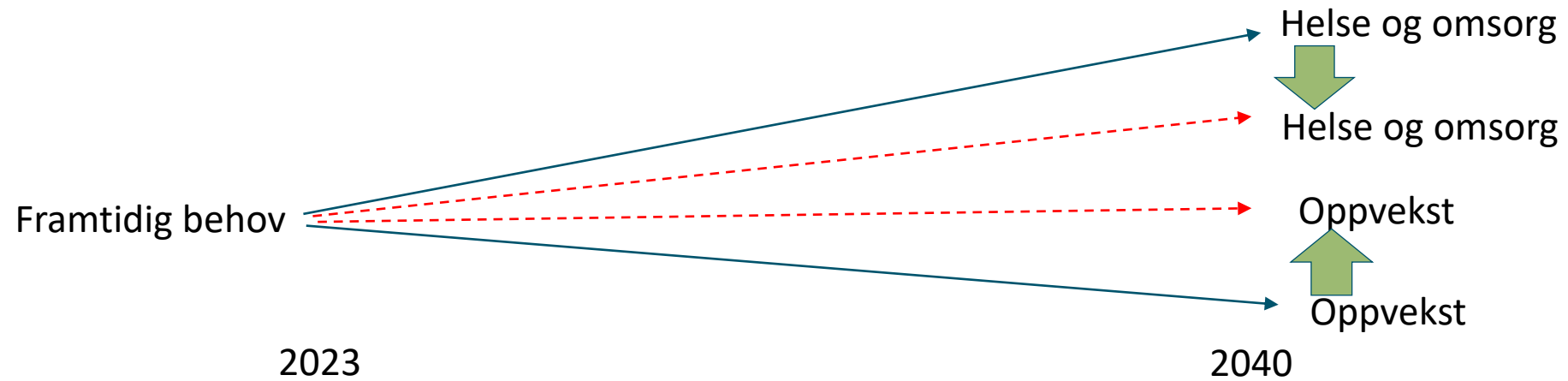

■ Behov for årsverk institusjon og hjemmetjeneste

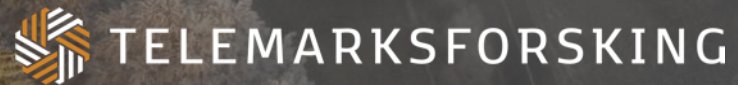
■ Behov for lærerårsverk

■ Behov for årsverk i barnehage

Behov for omstilling

TELEMARKSFORSKING

Takk for oppmerksomheten
